

Člen UICC a ECL

Liga proti rakovině

Informační zpravodaj ▲ Ročník 20 ▲ Listopad 2009 ▲ Číslo 4

Vážení přátelé,

v těchto dnech vstupujeme do předvánočního období, období adventu, kdy se blíží nejkrásnější a nejočekávanější svátky roku. Ten letošní advent je trochu zvláštní. Ohlížíme se zpět na prožitá léta svobody, hodnotíme slova dvacet i více let stará, snažíme se najít svůj současný postoj k tehdejšímu i dnešním událostem.

Ráda bych se zastavila u smyslu slova. Znáte ono starozákonní „Na počátku bylo slovo“, ale jsou i další vžitě vazby – třeba „Slovo dělá muže“ anebo jen to prosté: „Slova – slova – a nic než slova.“ Často jich bývá moc, často se valí jako rozvodněná řeka, a přitom je nikdo neposlouchá a stávají se pouhým zvukem, který zahlučuje okolí. Často se zběsile hrnou z úst postrádající cíl, nic nevyjadřují, jen se řítí, aniž by je kdo sledoval, a jsou zcela přebytečná. A jsou i taková slova, která, ač bez adresy, dovedou ublížit, zranit, způsobit bolest a někdy i dlouho trvající trauma. Přitom není moci ani síly, která by je dovedla vrátit. Vyslovené slovo ničím nevrátíte zpět.

Ale slovo má přece i docela opačnou moc. Dovede potěšit, dovede pohladit, dovede povzbudit, vyvolat zájem, dovede sdělit radost, dovede oslovit člověka a pomáhá mu vytvářet život, jeho svět, jeho osobnost. Slovo, které přináší pravdu, je dobrým stavebním kamenem oproti lži, která dovede zbo-

řit i tu nejnádhernější stavbu, byla-li postavena bez pozitivních základů.

Adventní čas nám tím, že se krátí dny a přibývá delších večerů, dává i větší možnost častěji se scházet u rodinného stolu, hovořit o všem, co přinesl den, ale dává nám také možnost více naslouchat. Naslouchat je často velké umění a zejména v dnešním rychlém světě zjišťujeme, že nám stále víc a víc chybí čas právě k tomu naslouchání a společné komunikaci o věcech všedních, každodenních, které vytvářejí

náš život a které jako drobné kamínky zapadají do mozaiky života rodiny.

Zejména děti jsou nesmírně citlivé na nedostatek času, nedostatek komunikace, nedostatek pozornosti a často i našeho zájmu o jejich zdánlivě maličké problémy.

Jsem přesvědčena o tom, že ani kupa dárků pod vánočním stromem nevyváží to, když si místo shánění a běhání po obchodech sednete s dětmi a pohrajete si s nimi, anebo jim třeba budete vyprávět o tom, jaké to bylo, když vám bylo pět nebo šest roků.

Při návštěvě v jedné mateřské škole

na dotaz Co by sis přál pod stromeček zaznělo: Aby si se mnou táta taky někdy hrál...

Proto jsem zvolila dnešní zamyšlení. Najděte si nejen v tuto adventní dobu čas pro děti a vyměňte slova a důvody, proč něco nejde za skutky, které přinesou radost, potěšení i pevnější rodinné vazby. Přeji vám, abyste si dovedli všimnout drobností, maličkostí, které jako lesklé střípky rozzáří i docela obyčejný všední den.

Pěkné Vánoce a hodně radosti po celý příští rok!

Eva Křížová

V těchto dnech si připomínáme 20 let naší svobody. Politický zvrát v roce 1989 přinesl opět svobodu jednotlivci a demokracii všem občanům v České republice.

Pamětníci nezapomněli na Masarykovu první Československou republiku. Nepřísluší nám hodnotit společenský vývoj uplynulých desetiletí. Každý

z nás však můžeme ocenit především získanou osobní svobodu bez příkazů, poručníkování, teroru totalitních špiček.

Liga oslaví 20 let svého založení v příštím roce, kdy bude hodnotit výsledky své rozsáhlé činnosti. Z každoroční bilance, kterou veřejně publikujeme, jsme přesvědčeni, že patříme mezi

úspěšné, nezávislé občanské iniciativy, které jsou přínosným produktem demokratické současnosti.

Bez listopadu 1989 by nebyla ani Liga proti rakovině Praha. Nebyla by ani možnost široké mezinárodní spolupráce v rámci ECL a UICC.

Výbor Ligy proti rakovině Praha

Vážení a milí přátelé, spolupracovníci!

Předvánoční číslo Zpravodaje mi poskytuje prostor, abych se s vámi všemi začal loučit jako předseda Ligy. Od roku 1990 jsem stál v čele české části Federální ligy proti rakovině a od roku 1991 Ligy proti rakovině Praha neboli české Ligy.

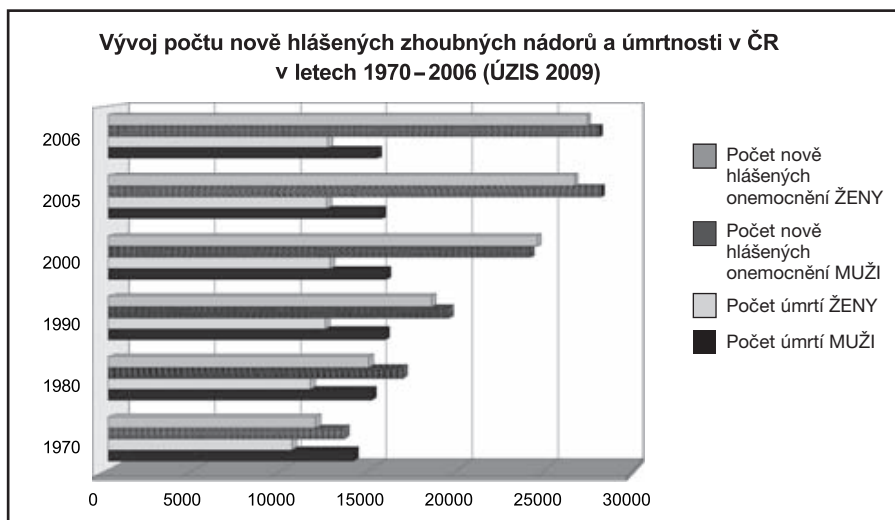
V roce 2010 to bude 20 let, kdy jsme čtyři zakládající členové složili 100 Kč a založili bankovní konto Ligy proti rakovině Praha. To mi bylo 64 let.

Dnes je mi 83 let a přiznávám se, že fyzická i psychická únava na mne doléhá stále důrazněji.

Podářilo se nám, a to nám je plně oprávněné, neboť asi třicetiletý aktiv bezprostředních spolupracovníků inicioval a vybudoval obecně prospěšnou, neziskovou organizaci, která důsledně sleduje ústřední myšlenku – snížit úmrtnost na rakovinu v České republice.

Tři dlouhodobé programy jsou soustavně zaměřeny k tomuto cíli:

1. Nádorová prevence
2. Zlepšení kvality života nádorově nemocných
3. Podpora výzkumných, výukových a investičních onkologických projektů

Akce, jakou je květnová sbírka během Českého dne proti rakovině, dříve nazývaného Květinovým dnem, nám umožňuje zabezpečit programy finančně. Spolu se sponzorskými dary jednotlivců i organizací jsme od založení Ligy hospodařili s téměř 200.000.000 Kč. Z toho na plnění programových cílů jsme použili téměř čtyři pětiny této částky.

Je nutné, abychom využívali profesionální agentury při realizaci celostátních akcí, jako květnové sbírky, putovní výstavy o nádorové prevenci, koncertů apod. A agentury nepracují zadarmo. Na mzdy jsme nevyvalovali více než desetinu příjmů.

Jako v aplikovaném výzkumu, sledujeme i my náklady a přínos pro veřejnost. Můžeme si položit otázku, jak přispěla Liga za 20 let naší společnosti, a tím i všem sympatizantům? Výsledky jsou přesvědčivě přínosné.

V roce 2006 sice bylo hlášeno 71.913 nových onkologických onemocnění,

ale **absolutní počet nově zjištěných nádorů u mužů poprvé od roku 1990 meziročně nepatrně poklesl** (o necelé 1 %). Neplatí to u žen. **Úmrtnost na rakovinu vykazuje poměrný pokles od druhé poloviny 90 let u obou pohlaví**, a to navzdory stárnutí populace a vzestupnému trendu nově hlášených onemocnění některých orgánů.

V roce 1990 zemřelo na rakovinu (bez rakoviny kůže) 28.176 osob. Z toho 15.797 mužů a 12.379 žen.

Nově bylo hlášeno v tomto roce 37.927, z toho u mužů 19.458 a u žen 18.469 zhoubných novotvarů.

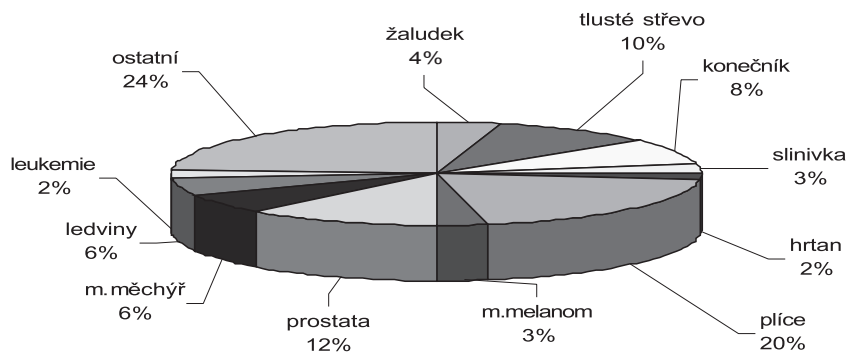
V roce 2006 bylo nových případů hlášeno 55.382, z toho 28.037 u mužů a 27.345 u žen. Zemřelo 27.895 osob, z toho 15.354 mužů a 12.541 žen.

Vyjádríme-li procentuální poměr nově hlášených zhoubných novotvarů (bez rakoviny kůže) k počtu úmrtí, pak šanci

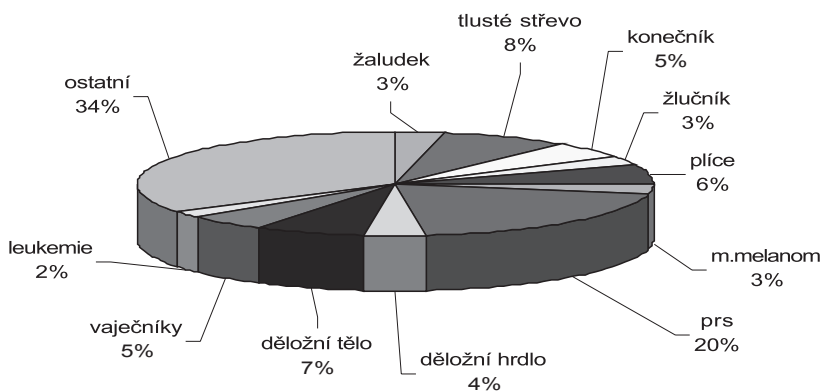
Vývoj počtu nově hlášených zhoubných nádorů a úmrtí v letech 1990 až 2006 (ÚZIS ČR 2009)

Druh nádoru	Počet nově hlášených onemocnění				Počet úmrtí			
	1990		2006		1990		2006	
	MUŽI	ŽENY	MUŽI	ŽENY	MUŽI	ŽENY	MUŽI	ŽENY
Rakovina plic	5.011	848	4.529	1.659	4.979	851	4.074	1.455
Rakovina prsu		3.487		5.884		1.907		1.909
Rakovina tlustého střeva a konečníku	3.021	2.516	4.750	3.228	2.294	1.894	2.449	1.734
Rakovina prostaty	1.605		4.829		1.074		1.365	
Rakovina děložního hrdla		1.170		1.060		417		366

Struktura hlášených onemocnění novotvary bez nádorů kůže – muži

Struktura hlášených onemocnění novotvary bez nádorů kůže – ženy

na úspěšnou léčbu v roce 1990 mělo 25 %, v roce 2006 již přes 50 % nemocných. Rozdíl ukazuje každoroční více než 1% vzestup ve prospěch přežívajících. Program Evropský kodex proti rakovině měl snahu o snížení úmrtnosti o 1 % každým rokem. V našich číslech na úspěšnosti léčby sice nefiguruje jen preventivní výchova a návštěvy pacientů u lékaře s méně pokročilým procesem, ale i zlepšení diagnostických a léčebných postupů.

Čísla dokazují přesto oprávněnost programů Ligy přes zpochybňování její činnosti některými odbornými lékaři.

Činnost Ligy si dotují sami občané, kteří našim prostřednictvím jsou soustavně informováni o rizicích, u kterých je prokázána souvislost a spoluúčast na vzniku nádorů a často i kardiovaskulárních nemocí.

Nejčastěji diagnostikované jsou „jiné zhoubné nádory kůže“. V roce 2006 to bylo 16.531 nemocných. Úmrtnost na tyto nádory, mezi které např. patří basaliom a spinocelulární nádory, je nepatrná. Z kožních nádorů je rizikový maligní melanom, který je soustavně na vzestupu. Informace a dodržování

pravidel při opalování mohou vzestup zastavit. Navíc tyto nádory jsou při pravidelných prohlídkách vlastního těla dobře pozorovatelné. Proto vítáme spolupráci Ligy s dermatology.

Mezi nejčastější zhoubné nádory u nás patří **kolorektální karcinom**. Pozorujeme nadprůměrný výskyt i úmrtnost ve srovnání s evropským a celosvětovým průměrem. Jsou častější u mužů než u žen. Postihují starší osoby a čtyři pětiny jich jsou u šedesátníků a starších.

Je nutné propagovat skrínigové vyšetření na přítomnost krve ve stolici, které upozorní na nádorové procesy.

Rakovina plic je častější u mužů než u žen. Zatímco u mužů výskyt i úmrtnost klesají dlouhodobě, u žen je tomu opačně. Opravňuje to k soustavné výchově k nekuřáctví a k legislativním opatřením chránícím nekuřáky.

Rakovina prsu u žen sice zaznamenala od roku 2003 do roku 2005 pokles, ale v roce 2006 došlo k opětovnému mírnému nárůstu. **Je nutné trvale propagovat mamární skrínig hrazený zdravotními pojišťovnami.** Úmrtnost

na karcinom prsu přesto u žen relativně mírně klesá.

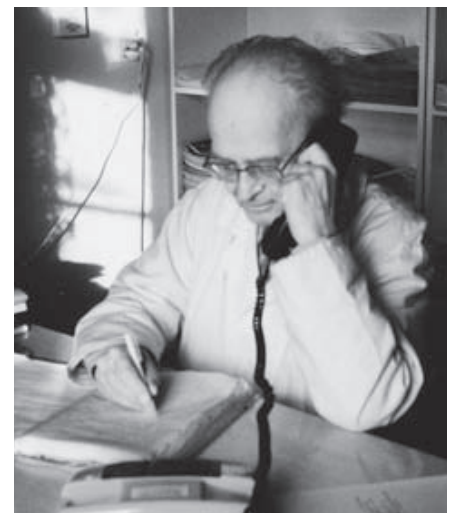
Varující jsou čísla nově hlášených **karcinomů prostaty**. Jsou nejčastěji diagnostikovaným nádorem u mužů. Hlavní vliv má stárnutí populace. V roce 2005 a 2006 byl meziročně zaznamenán mírný pokles úmrtnosti.

Vyžaduje to zintenzivnění osvěty a přesvědčování, aby **každý muž starší 50 let navštěvoval urologa**. Liga se na tento problém soustředí v roce 2010.

Nebudeme v budoucnu zanedbávat osvětu ani pro jiné lokalizace, neboť i tam jsou statistické údaje, jak příznivé (např. u karcinomu žaludku u obou pohlaví, karcinom hrtanu u mužů, žlučníku u žen), tak varovné, zaznamenávající vzestup (např. močový měchýř u mužů, dělohy u žen). Jde však o nádory méně časté.

Onkologičtí pacienti potřebují nadstandardní péči a psychickou podporu. Proto provozujeme nádorovou telefonní linku, vydali jsme statisíce letáků, desetitisíce brožur, spolupracujeme s 57 patientskými organizacemi v republice a hlavně finančně těmto organizacím pomáháme. Jsme vděční médiím za prostor, který věnují nádorové prevenci.

Ve většině komplexních onkologických center byste měli najít štítek u diagnostických nebo terapeutických přístrojů – pořízeno za finanční podpory Ligy proti rakovině Praha. Každoročně 20 až 30 % prostředků věnujeme zdravotnickým zařízením na doplňkový nákup investičních celků. V roce 2009 to byly 2.000.000 Kč do VFN v Praze, v roce 2008 po 700.000 Kč do FN v Ostravě

Porubě a v Hradci Králové. Vše je každoročně uvedeno ve Výroční zprávě, která je česko-anglická, abychom prezentovali naši činnost i mezinárodně, neboť Liga je členem Asociace evropských lig proti rakovině (ECL) a Světové unie proti rakovině (UICC).

Vydali jsme publikaci shrnující naši činnost k 15. výročí a nyní ji doplníme k 20. výročí naší činnosti.

Rok 2010 bude rokem volby nového výboru a pro mne závěrem **aktivit v řízení** Ligy. Pokud to výroční schůze odsouhlasí, chtěl bych přejít **do kontrolních orgánů**. Je mi to líto, dělal jsem práci pro Ligu rád, ale hlásí se u mne věk.

Pro zachování kontinuity, jak dlouhodobých úspěšných programů Ligy, tak pro udržení veřejné prestiže Ligy, bude nutné navrhnout do výboru osvědčené funkcionáře a k nim doplnit nové, kteří projeví o spolupráci zájem.

Mohu odpovědně prohlásit, že profesionální tříčlenný aparát na čele s ředitelkou Ligy paní Ivou Kurcovou je schopen zabezpečit pravidelnou činnost i plánované akce.

Budoucí předsedkyně bude mít usnad-

něnou práci a může se spolu se členy výboru a aktivem konzultantů soustředit hlavně na programové cíle a jejich medializaci, na propagování nových aktivit a s novou krví i na nové formy práce. Pro zajímavost průměrný věk členů odstupujícího výboru byl 70+ let, u navrženého složení je přibližně 50 let. Moc jim budu držet palec a rád jim „přispěji kritikou“. Spolupráce se stávající agenturou je na dobré úrovni a osvědčila se i při nových akcích, kterými je především „Putovní výstava nádorové prevence“.

K předběžnému hodnocení aktivit v roce 2009 mohu zdůraznit:

Únorovým sympoziem jsme připomněli Světový den proti rakovině. Bylo věnováno kolorektálnímu karcinomu a významu skríníngu, zaměřenému na zjišťování krve ve stolici. Stejně téma jsme oživilí na letáčích rozdáváných během květinové sbírky. Bylo jich 750.000 kusů.

Výnos sbírky byl vzhledem k celostátním hospodářským komplikacím velmi příznivý. Získali jsme přes 14.500.000 Kč. Ze sbírky bylo věnováno na nádorovou prevenci 3.800.000 Kč, patientským or-

ganizacím a na zlepšení kvality života nádorově nemocných 2.400.000 Kč.

Vědecká, novinářská a nově výborem založená cena za nejagilnější členskou kolektivní organizaci budou slavnostně předány při vánočním koncertu v Karolinu.

Děkovný koncert v červnu 2009 uspořádaný pod patronací rektora ČVUT, prof. Ing. Václava Havlíčka, CSc., v Beletémské kapli měl mimořádně příznivý ohlas.

K propagaci aktivit Ligy přispěly i tři tiskové konference.

O všech aktivitách byli a budou čtenáři Zpravodaje průběžně informováni.

Z tohoto místa chci upřímně poděkovat především za spolupráci a zájem vám, členům Ligy, minulým i současným funkcionářům, dárcům a podporovatelům květinových sbírek, sponzorům, právním kancelářím JUDr. J. Jiráskova a JUDr. J. Mrázka, agenturám, které přispěly organizačně k úspěšným akcím Ligy, a milým spolupracovnícům v sekretariátu Ligy.

Bez vás by nebyla Liga, bez vás bychom se nemohli hrdě ohlížet za devatenácti lety naší nezištné činnosti.

Děkuji vám.

*Prof. MUDr. Zdeněk Dienstbier, DrSc.
předseda LPR Praha*

PODZIMNÍ SNĚM KOLEKTIVNÍCH ČLENSKÝCH ORGANIZACÍ

Každoroční setkání kolektivních členských organizací se uskutečnilo v úterý 13. října v Lékařském domě ČLS JEP v Praze.

Zástupce z 28 členských klubů z Čech, Moravy i Slezska pozdravil v úvodu předseda Ligy profesor Zdeněk Dienstbier. Podal informaci o výsledcích Českého dne proti rakovině a přede-

vším o rozdělení výtěžku letošní sbírky. Podrobnou zprávu měli přítomní k dispozici i v písemné formě.

Mgr. Jana Kolářová a Mgr. Mirka Tintěrová z agentury Arcadia pohovořily o průběhu a výsledcích květinové sbírky a především o právě ukončené Putovní výstavě „Každý svého zdraví strůjcem“. Zodpověděly i dotazy pří-

tomných a v závěru vyzvaly zástupce klubů, aby se zamysleli nad možností uspořádat Putovní výstavu v příštím roce i v jejich městě.

V rámci představení plánu aktivit Ligy v roce 2010 informoval předseda o hlavním tématu, kterým bude v příštím roce karcinom prostaty. Důvodem jsou varující čísla nově hlášených pří-

padů; u mužů je karcinom prostaty nejčastěji diagnostikovaným nádorem. Je třeba zintenzivnit osvětu a apelovat na muže, a to i prostřednictvím jejich žen, aby nejpozději od 50 let věku navštěvovali svého urologa.

Tomuto problému bude věnováno i sympozium, které Liga již tradičně ve spolupráci s Českou lékařskou společností JEP a Společností všeobecného lékařství JEP uspořádá 4. února 2010 u příležitosti Světového dne proti rakovině.

Každý rok Liga vyhlašuje Cenu o nejlepší onkologickou publikaci uveřejněnou v předešlém roce a Novinářskou cenu. Od letošního roku je vyhlášena i Cena pro nejúspěšnější členský klub během Českého dne proti rakovině. V této kategorii se hodnotí počet prodaných kytiček a nejvyšší celkový výdělek během sbírky. V letošním roce se jako první umístil klub ŽAP, 2. a 3. místo patří LPR Hradec Králové a Arcusu Li-

berec. Všechny uvedené Ceny budou předány během vánočního koncertu Ligy v Karolinu dne 8. prosince t. r.

Rekondiční pobyty onkologických pacientů budou Ligou organizovány i v roce 2010. Ředitelka Ligy Iva Kurcová informovala o domluvených termínech pro pobyty v sanatoriu Paracelsus v Meziboří v příštím roce (1. termín 31. 5.–11. 6., 2. termín 14. 6.–25. 6., 3. termín 30. 8.–10. 9.). Data termínů v Institutu onkologie a rehabilitace Na Pleši budou domluvena v nejbližší době. Zájemci se mohou hlásit na tel. č. 224 919 732 nebo na e-mail: birkova@lpr.cz

Firma Nutricia, se kterou má Liga již několikaleťtou dobrou spolupráci, připravila pro téměř 80 účastníků sněmu ochutnávku svého výrobku Nutridrink Compact v různých příchutích. odbornou přednášku o problémech s výživou nemocných přednesl zástupce firmy Nutricia MUDr. Přemysl Škaloud.

Pro zástupce jednotlivých členských

klubů byly připraveny materiály a jako dárek i dvě knihy. Jednou byly „Toulky českou minulostí“, které věnoval jejich autor Petr Hora Hořejš. Druhý titul „Průvodce stárnutím aneb jak ho oddálit“ včetně vlastnoručního podpisu věnoval profesor Zdeněk Dienstbier. Klubům, jejichž zástupci nemohli na sněm přijet, budou obě knihy v nejbližší době zaslány poštou. Přibaleny budou též materiály z akce a kalendáře Ligy pro rok 2010.

Profesor Dienstbier v závěru sněmu představil MUDr. Michaelu Fridrichovou z Ústavu radiační onkologie, která je navržena do funkce nové předsedkyně Ligy, neboť on sám se bohužel chystá po dvaceti letech práce v čele Ligy přejít do kontrolních orgánů. Vše se rozhodne na volební schůzi, která se bude konat 23. února příštího roku a na kterou byli účastníci srdečně pozváni.

(ik)

NÁVRH NA SLOŽENÍ NOVÉHO VÝBORU pro období 2010–2012

MUDr. Alexandra Aschermannová

Je absolventkou 1. lékařské fakulty UK v Praze, má 4 atestace – z interny, pneumologie, onkologie a geriatry. Onkologii se věnuje téměř 30 let, byla přimáčkou a ředitelkou v Onkologickém ústavu Na Pleši. Již druhé

období je členkou výboru České onkologické společnosti, takže sleduje detailně vývoj zhoubných nádorů v České republice, zvláště ve skupinách nemocných vyšších věkových kategorií, kteří vyžadují speciální přístup. V poslední době se věnuje také paliativní medicíně, poradenství a výuce.

Činnost Ligy sleduje dlouhodobě a považuje si za čest v ní pracovat a pomáhat šířit myšlenky prevence a vzdělávání našich občanů.

MUDr. Michaela Fridrichová

Vystudovala Fakultu všeobecného lékařství UK v Praze a od začátku své praxe se věnuje onkologii. V současné době pracuje už jedenáct let v Ústavu radiační onkologie FN na Bulovce, kde se stará o nové pacienty i o ty,

kteří už prošli léčebným procesem. Rozhodla se pro práci v Lize proti rakovině, protože je přesvědčena o tom, že prevence je tou jedinou šancí, jak změnit návyky lidí. Pracovala už ve výboru Ligy v minulém období.

Mgr. Tereza Klečková

V roce 2000 ukončila Právnickou fakultu UK v Praze a od roku 2004 pracuje jako samostatná advokátka. Zaměřuje se na civilní právo, právo nemovitostí, rodinné

právo a závazkové právo. V současné době je na mateřské dovolené a praxi vykonává v omezeném rozsahu. Ve výboru Ligy pracovala už v minulém období.

Jarmila Košťálová

Je dlouholetou pracovnící ve zdravotnictví. V Ústavu radiční onkologie pracuje od roku 1997, ve funkci vrchní sestry plných deset let.

K práci v Lize ji přivedla snaha pomáhat především v prevenci nádorových onemocnění mezi laickou veřejností.

Iva Kurcová, DiS.

Je absolventkou VOŠ, obor zahradní a krajinná tvorba. Po mnoha letech práce v zahraničním obchodu a v cestovním ruchu ji zaujala práce pro neziskový sektor, a tak v roce 2005 nastoupila do sekretariátu Ligy proti rakovině Praha. V roce 2009 byla jmenována a zastává funkci výkonné ředitelky Ligy.

ce pro neziskový sektor, a tak v roce 2005 nastoupila do sekretariátu Ligy proti rakovině Praha. V roce 2009 byla jmenována a zastává funkci výkonné ředitelky Ligy.

Ing. Jiří Maceška

Je absolventem Obchodní fakulty Vysoké školy ekonomické. Dlouhá léta působil jako pracovník Ministerstva zahraničního obchodu, Ministerstva průmyslu a obchodu, byl velvyslancem

České republiky při Organizaci pro ekonomickou spolupráci a rozvoj v Paříži. V posledních letech působil jako poradce na Ministerstvu

financí. V současné době je předsedou dozorčí rady České pošty, s.p.

MUDr. Jarmila Pradáčová, CSc.

Je absolventkou 1. lékařské fakulty UK. Po úvodní praxi v nemocnici v Kolíně a na 2. kožní klinice VFN v Praze složila as-

piranturu v Ústavu biofyziky a nukleární medicíny, kde pracovala až do roku 1996. Po ukončení zaměstnání v ústavu začala pracovat v Lize proti rakovině. Zabývá se problematikou odvykání kouření a pracuje na Nádorové telefonní lince. Je dlouholetou členkou výboru Ligy.

MUDr. Vladimíra Stáhalová

Je absolventkou Fakulty všeobecného lékařství UK. Od roku 1982 pracuje v Ústavu radiční onkologie FN na Bulovce, kde se věnu-

je onkologické problematice. V roce 1989 získala atestaci 2. stupně. V roce 2000 byla jmenována vedoucím lékařem Ústavu radiční onkologie a o rok později se stala odborným asistentem oboru onkologie na 1. lékařské fakultě UK v Praze. S Ligou proti rakovině spolupracuje od roku 2004. V minulém období zastávala funkci místopředsedkyně výboru.

MUDr. Lucie Veselá

Lékařskou fakultu absolvovala v roce 1994 a pak působila 3 roky jako sekundární lékař na onkologickém

oddělení Ústavu onkologie a pneumologie v Nové Vsi pod Pleší. Ve VFN složila atestaci z vnitřního lékařství a pak téměř dva roky cestovala po světě, v jihovýchodní Asii, Jižní Americe, Africe, Indii a Austrálii. Po mateřské dovolené nastoupila na Nádorovou telefonní linku Ligy, neboť ji oslovilo zaměření Ligy na prevenci a vzdělávání populace. V současné době pracuje jako lékařka v Ústavu radiční onkologie na Bulovce. V minulém období už byla členkou výboru.

NÁVRH NA SLOŽENÍ REVIZNÍ KOMISE:

Prof. MUDr. Zdeněk Dienstbier, DrSc.

Marta Veselá

V Lize proti rakovině pracovala jako ekonomka plných deset let. S prací pro Ligu by ráda pokračovala i v důchodovém věku.

Ing. Jiřka Voženílková

Funkci předsedkyně revizní komise zastává už dlouhá léta a pro svou pečlivost je znovu navržena do revizní komise.

VÝROČNÍ SCHŮZE S VOLBOU NOVÉHO VÝBORU

Zveme vás všechny a prosíme, poznamenejte si už dnes do svého novoročního diáře, že tato výroční schůze se uskuteční **v úterý 23. února 2010 ve 14.00 hod. v Lékařském domě v Praze 2.**

PUTOVNÍ VÝSTAVA KAŽDÝ SVÉHO ZDRAVÍ STRŮJCEM

Rádi jsme se po loňském pilotním ročníku ujali úkolu zajistit druhý ročník putovní výstavy **KAŽDÝ SVÉHO ZDRAVÍ STRŮJCEM**. Proto jsme v letošních vesměs slunečných podzimních dnech rozbalili žluté stanové městečko na náměstích devíti českých a moravských měst. Od 8. září do 8. října jsme navštívili **Prahu, České Budějovice, Jihlavu, Olomouc, Třinec, Plzeň, Cheb, Liberec a Českou Lípou**. Ve všech místech se akce setkala s příznivým přijetím jak samotnými návštěvníky – v devíti městech ji navštívilo 15.680 osob – tak představiteli městských samospráv.

Tento úspěch je výsledkem nejen dobrého nápadu a zpracování projektu, ale i skvělé spolupráce s místními kluby. Zástupkyně klubů nám pomohly jak ve školách, tak při přípravách doprovodného programu, propagaci celé akce, a dokonce se v některých městech zúčastnily i práce v informačním centru a poskytovaly zájemcům cenné poradenství. Jsme rádi, že putovní výstavu Každý svého zdraví strůjcem adoptovaly jako vlastní dítě.

Letošní ročník akce měl výrazně posílenou část zdravotního poradenství. Ve spolupráci se Státním zdravotním ústavem Liga nabídla návštěvníkům výstavy i základní vyšetření některých zdravotních ukazatelů. Zdravotníci zajis-

tili v provizorní „ordinaci“ vyšetření a poradenství zaměřené především na zjišťování rizikových faktorů, které se nejvíce podílejí na vzniku chronických neinfekčních onemocnění (vedle nádorových také např. kardiovaskulárních).

Každý návštěvník akce měl možnost nechat si změřit hladinu celkového cholesterolu, tlak krve, zdravotníci mu vypočítali index BMI, který je základem ukazatelem pro hodnocení tělesné hmotnosti. Pomocí tukoměru byla stanovována hodnota skrytého tělesného tuku. Zájemci mohli využít

individuálního poradenství v oblasti správné výživy, zejména tehdy, pokud u nich byla zjištěna zvýšená hladina celkového cholesterolu, zvýšený krevní tlak, nadváha či obezita. Kuřákům bylo určeno poradenství v odvykání kouření s možností vyšetření přístrojem Smokerlyser a stanovení stupně závislosti na nikotinu.

Možnosti vyšetření využilo 2.462 návštěvníků akce.

Atraktivní novinkou, která obohatila program celé akce, bylo vyšetření kůže. Odborní lékaři, dermatologové, vyměnili své ordinace za žlutý stan, ve kterém mohli zájemci konzultovat své potíže a nechat si odborně vyšetřit pihy a znaménka. Liga proti rakovině Praha a Česká akademie dermatovenerologie spojily své síly s jasným cílem: přispět k boji proti jednomu z nejzákeřnějších druhů rakoviny – melanomu.

Vyšetření kůže se podrobilo 1.899 osob.

Ve všech městech jsme se v informačním centru setkávali s velkým zájmem o publikace a brožury, které Liga vydává a bezplatně distribuuje. Vždyť jsme si museli do kanceláře přijet pro další a další! Celkem si návštěvníci odnesli 20.900 kusů z 39 různých titulů. Velký zájem byl i o výchovné protikuřácké programy Ligy „Já kouřit nebudu a vím proč“ pro mateřské školy a „Normální je nekouřit“ pro 1.–5. ročník základních škol.

Přehled o počtu návštěvníků akce a vyšetřených osob

Město		Vydané testy – dospělí	Vydané herní karty – děti	Vyšetření SZU	Vyšetření kůže
Praha	úterý	520	210		99
	středa	501	190		122
	čtvrtek	529	208		132
	celkem	1.550	608	650	353
celkem karty	2.158				
odhad účasti	3.021				
Č. Budějovice	pondělí	210	203		79
	úterý	330	180		83
	celkem	540	383	148	162
celkem karty	923				
odhad účasti	1.293				
Jihlava	středa	220	192		97
	čtvrtek	240	165		110
	celkem	460	357	525	207
celkem karty	817				
odhad účasti	1.145				
Olomouc	středa	250	180		128
	čtvrtek	285	210		129
	celkem	535	390	282	257
celkem karty	925				
odhad účasti	1.295				
Třinec	pátek	415	260		280
	celkem	415	260	120	280
celkem karty	675				
odhad účasti	945				
Pizeň	úterý	407	70		68
	středa	406	69		73
	celkem	813	139	104	141
celkem karty	952				
odhad účasti	1.333				
Cheb	čtvrtek	537	370		107
	pátek	279	860		90
	celkem	816	1.230	292	197
celkem karty	2.046				
odhad účasti	2.865				
Liberec	pondělí	364	123		83
	úterý	193	111		79
	celkem	557	234	175	162
celkem karty	791				
odhad účasti	1.108				
Česká Lípa	středa	555	345		66
	čtvrtek	684	326		74
	celkem	1.239	671	166	140
celkem karty	1.910		2.462	1.899	
odhad účasti	2.675				
CELKEM ÚČAST: 15.680 osob.					

Pozn. k vyšetření: Počet úkonů byl limitován průchodností a materiálem nutným k vyšetření. Ve většině měst byl zájem větší než kapacita.

Jitka Bajgarová a Jana Kolářová
Arcadia Praha

K příjemné atmosféře na náměstích pomohly desítky hudebních a tanečních vystoupení od dětských pěveckých souborů přes mažoretky až k rockovým kapelám, folklórním souborům a tanečním skupinám.

Svědectvím o užitečnosti akce jsou i některé ze zápisů v návštěvní knize:

- *Výstava je opravdu potřebná proto, aby náš národ ozdravěl, méně kouřil a méně pil pivo a tvrdý alkohol. Výstava je opravdu poučná a hlavně názorná a stručná. Děkuji vystavovatelům za jejich námahu při propagaci zdravého životního stylu.*
- *Výstava je zajímavá, poučná a důvtipně vymyšlená.*
- *Takovéto akce jsou velmi důležité, děkujeme Lize proti rakovině, že jim věnuje svou pozornost.*
- *Hrátky byly opravdu zajímavé a především zábavné. Nejvíce se mi líbily vozíky a také test na výstavě považuji za přínos. Snad to tak vnímali i ostatní. Hodně štěstí do příštích let a kéž by vaše iniciativa měla vliv na bilanci rakoviny v České republice.*
- *Docela podařená akce. Obzvlášť se mi líbí nenásilná forma testu, která mne donutila si výstavu projít celou.*
- *Výstava je velmi užitečná. Se zhoubným nádorem mám už zkušenosti a každému bych radila, aby začal nad svým životem (živ. stylem) přemýšlet. Děkuji.*

Podívejte se s námi do jednotlivých měst, jak jsme získali informace od našich klubů a sdružení, pokud ve městech působí. Zprávu z Jihlavy a Chebu jsme získali z naší agentury.

ČESKÉ BUDĚJOVICE

Po krásných dnech „babího léta“ nás pondělní ráno přivítalo mraky a deštěm. Navzdory počasí se na česko-budějovickém náměstí začalo žlutit a kolem 11. hodiny bylo vše postaveno. Pěkné prostředí putovní výstavy s hlavním stanem, ve kterém byla výstava „Labyrint zdraví“, návštěvníci zkoušeli své znalosti v oblasti péče o zdraví a jak udržovat zdravý životní styl. Po vyhodnocení výsledků testu obdrželi drobné dárky. Celou akci moderoval výtečně pan Petr Sirotek. Největší zájem byl o stánek, ve kterém prováděli pra-

los nakonec padl na Jihlavu. Na jednání s představiteli města jsme jeli se smíšenými pocity, vědomi si toho, že musíme začít od nuly, bez pomoci zástupců klubů či jiných spolupracovníků. Výsledek předčil naše očekávání! V Jihlavě se náš nápad natolik líbil, že nám zde nabídli spojení se svou pravidelnou zářijovou akcí – Evropským dnem mobility –, která zde každoročně upozorňuje širokou veřejnost na potřebnost prevence vzniku nejrůznějších nemocí, nutnost podpory zdraví a zdravého životního stylu a další podobné problémy. S naší koncepcí putovní výstavy jsme tedy přišli jako na zavolanou! Ve spolupráci s náměstkyní primátora Irenou Wagnerovou, která převzala nad akcí záštitu, jsme dohodli vše od propagace, kontaktů na školy až po kulturní doprovodný program. Zájem Jihlavanů byl obrovský, první den až na hranici kapacity, proto si mnohem méně návštěvníků vyzvedlo karty se znalostními testy, jen prošli výstavou, vystáli si frontu na vyšetření a dárky za testy dobrovolně oželeli. Druhý den se nad městem zatahla mračna a stabilitu stanů a stánků prověřil vítr. Zájemců o akci ovšem navzdory větru a dešti nebylo. Zvláště pracovníci Státního zdravotního ústavu měli plné ruce práce – vyšetření absolvovalo **525** osob! Dermatologickou poradnu navštívilo **207** zájemců.

covníci Zdravotního ústavu v Českých Budějovicích poradenství a měření základních zdravotních ukazatelů a kožní lékař kontroloval po oba dva dny mateřská znaménka. Ve spolupráci Mgr. Tintěrové s naším klubem ARCUSU-ŽIVOT byla akce doprovázena vystoupením žáků Hudební školy Yamaha, lidovým souborem **Barováček** a ukázkami ze soutěžních programů závodnic v aerobiku **Holiday Fitness Club**.

V 15 hodin celou akci oficiálně zahájil náměstek primátora města Mgr. Rudolf Vodička, který převzal záštitu. To už bylo náměstí ozářeno sluníčkem a umocnilo tak vystoupení mažorettek z Hluboké nad Vltavou. Jejich program byl velmi působivý a přilákal spoustu kolemjdoucích. Závěr prvního dne patřil škole aerobiku ZŠ **Matice školské** pod vedením Mgr. Drnkové.

V úterý bylo od rána nádherné podzimní slunečné počasí a díky propagaci v regionálním rozhlasu i televizi se lidé scházeli už před devátou hodinou. Kulturní vystoupení zajistili pondělní účinkující, které doplnili ještě žáci Hudební školy O. Jeremiáše ZŠ **Baarova ul.**

Závěrem bych ráda řekla, že se nám celá akce vydařila a oslovila nejen žáky základních škol, ale i dospělé a nakonec i zahraniční turisty, kterých bylo opravdu hodně. Kamery Japonců, Rakušanů a Němců byly dlouhé chvíle v pohotovosti a ocenily zejména vystoupení **Doudlebáčku**, mažorettek, ale i flétnistek a zpěvaček.

V loňském roce jsme se byli podívat na tuto akci v Písku a musím přiznat, že letošní ročník byl hezčí provedením, ale hlavně tím, že se nám jej podařilo uskutečnit u nás v Českých Budějovicích. Za náš klub bych ráda poděkovala Lize proti rakovině i agenturám za její uskutečnění a do budoucna se rády znovu podělíme o její úspěch. Zasiláme několik obrázků, které zdobí i naši kroniku.

*Edith Šrámková
předsedkyně ARCUSU-ŽIVOT*

JIHLAVA

Při přípravě putovní výstavy jsme měli vytipováno několik měst na Vysočině,

Ze zápisů v návštěvní knize:

- *Zajímavá a poučná výstava, mali by ju pozrieť všetci Jihlavčania. Ďakujem.*

- *Jsem již v pokročilém věku (85 r), ale musím říci, že výstava je vkusně a poutavě sestavena. Hodně zajímavého a prospěšného se může každý, kdo chce, dozvědět.*
- *Záslužné!!!*
- *Výtečná poučení a rady – jsou nutné – abych šel do sebe....*
- *Výstava je moc zajímavá a je fajn, že se děti mezitím zabaví. Laura*

*Jitka Bajgarová
Arcadia Praha*

OLOMOUC

Také na Hanou doputovala výstava „Každý svého zdraví strůjcem“ a ve dnech 23. a 24. září otevřela své brány na olomouckém Horním náměstí. Členky naší organizace roznesly propagační letáky na tuto akci do všech základních a středních škol ve městě, na Onkologickou kliniku Fakultní nemocnice, do Mamma centra a ostatních zdravotnických zařízení. Zařídily také vše potřebné na olomouckém magistrátu.

Ve středu přesně v 11 hodin zahájil celou výstavu moderátor Petr Sirotek, který velmi vtipně uváděl vystoupení účinkujících i celý doprovodný program. Na pódiu se vystříдалo několik hudebních a tanečních skupin, účinkovala kapela Dětského domova Olomouc, romská hudební skupina Gypsy Bacht s tanečnicí z NZDM Miriklo, skupina Jitro s hudbou a zpěvem

a divadlo Klíč Ostrov. Svým vystoupením potěšil a přihlížející rozezpíval seniorský pěvecký sbor Zpěvanky, který předvedl i cvičení se stuhami. Program všech účinkujících sklídil zasloužený potlesk.

Návštěvníky výstavy přivítal pozdravil 1. náměstek primátora Mgr. Svatopluk Šmudlík a náměstek RNDr. Ladislav Šnevajs. Zájem Olomoučanů o samotnou výstavu byl opravdu velký. Zaujal především stan, kde mohli návštěvníci podstoupit různá vyšetření. Mnozí si odnášeli domů odborné brožury a letáky, kterých byl dostatek k dispozici. Agentura, která výstavu pořádala, měla vše bezvadně připravené. Ke zdárnému průběhu u nás v Olomouci přispěla nejen dobrá osvěta, ale i krásné podzimní počasí.

*Jiřina Řehořová
Slunečnice Olomouc*

TŘINEC

Na loňském podzimním sněmu byla zhodnocena první putovní výstava národové prevence „Každý svého zdraví strůjcem“. Závažné téma rakoviny a široká problematika tohoto onemocnění byla na výstavě pojednána netradiční, odlehčenou formou. Stačila pak jen otázka co udělat, aby výstava přijela i k nám do Třince. Po úspěšných jednáních jsme byli zařazeni mezi devět měst, v nichž se výstava konala v letošním roce. Termínem pro nás byl 25. říjen – náměstí Svobody.

Záštitu nad výstavou převzalo město Třinec a starostka města RNDr. Věra Palkovská. Společně s výstavou zde probíhal také už sedmý ročník populárního třineckého dobročinného koncertu Srdce Evropy, moderovaný Petrem Šiškou. Reklama na výstavu byla zajištěna v regionálním týdeníku Hutník, Horizont, v Třineckém zpravodaji, v kabelové televizi města a plakáty i billboardy. Osobně byly pozvány všechny třinecké školy. Výstavu zahájila starostka města Věra Palkovská. Dopoledne ji navštívily téměř všechny třinecké školy, důchodci i mnoho maminek s malými dětmi. Přijela mezi nás i děvčata k onkologického klubu ONKO-Naděje Karviná. Naše členky zajišťovaly stánek informačního centra Ligy proti rakovině s publikacemi o prevenci. Největší zájem byl o publikace týkající se rakoviny prsu, plic, zažívacího traktu, Informovaného pacienta a Evropského kodexu. Přálo nám i počasí. Náměstí Svobody zářilo nejen sluníčkem, ale i žlutými stany výstavy. „Labyrint zdraví“ zaujal. Lidé jím procházeli po celý den a mimořádný zájem byl o zdravotní testy. Neustále tam stála řada zájemců a vědomostních testů se účastnily děti, ale i dospělí. Dopolední program obohatila vystoupení řady tanečních a pěveckých

souborů. Odpoledne přišlo na výstavu mnoho lidí, vracejících se z práce.

V podvečer, po zahájení koncertu Srdce Evropy, bylo náměstí plné. Letos se poprvé přispívalo nejen místním organizacím, ale šek v hodnotě 20.000 Kč předal zástupkyni Ligy paní MUDr. Jarmile Pradáčové senátor Karel Schwarzenberg, který byl koncertu přítomen. Další šeky byly předány třineckému stacionáři Centrum sociální pomoci. Večer byl zakončen ohňostrojem.

Putovní výstava v Třinci spolu s koncertem poučila, pomohla a zároveň mnohé pobavila a potěšila.

Marie Adamusová,
předsedkyně Klubu Marie

„Zúčastnila jsem se letošní výstavy v Třinci, která přinesla zajímavou myšlenku boje proti rakovině prsu v trojúhelníku Morava – Polsko – Slovensko. Akci sponzorovalo 18 místních podniků, z nichž největšími byly Třinecké železářny a Moravia Steel.

Celodenní akce vyvrcholila koncertem na náměstí v nové zástavbě s překrásným výhledem na Slezské Beskydy, kterým dominoval můj „oblíbený krpál“ Velký Stožek. Pokaždé si říkám, že jej zdolávám už naposledy, ale marně. Stále mě přitahuje.

Ve velkém žlutém stanu i v ostatních menších bylo po celý den živo. Potěšilo mě zasvěcené vystupování členek klubu Marie, které odpovídaly na nejrůznější dotazy.

V 18 hodin začal koncert na přeplyném náměstí. Střídal se kapely i účin-

kující – Petra Janů, Tomáš Klus, David Deyl a další. Během programu jsem převzala pro Ligu šek na 20.000 Kč, který mně v přítomnosti starostky města předal senátor Karel Schwarzenberg. Výstava spojená s tradičním třineckým koncertem se vydařila, spojení dvou akcí se ukázalo jako velmi zajímavé a prospěšné. Druhý ročník naší putovní výstavy se ukázal jako velmi užitečný a tak hodláme v ní pokračovat i v příštím roce a navštívit další česká, moravská nebo slezská města.“

MUDr. Jarmila Pradáčová,
LPR Praha

PLZEŇ

Druhý ročník úspěšné putovní výstavy Ligy proti rakovině Praha odstartoval stejně jako v loňském roce velkou výstavou v Praze a dál pokračoval do dalších měst. K nám do Plzně dorazila výstava se žlutým stanem a doprovodným programem v úterý 29. září a probíhala ještě další den do 17 hodin v centru města na náměstí Republiky.

Na výstavě Labyrinth zdraví byly představeny kresby předních českých výtvarníků, kteří upoutali svými kresbami z lékařského prostředí a medicíny nejen dospělé, ale i děti, protože některé z nich přímo čišely humorem, i když občas černým. Výstava vážně i zábavnou formou upozorňovala na zdravotní rizika, která stále ještě někteří podceňujeme. Jsou to kouření, obezita, celkově špatný životní styl, který zahrnuje i nesprávnou výživu, dále nadměrné

slunění a s ním spojená rizika možnosti zhoubného onemocnění kůže.

Letošní akce byla zaměřena na stále aktuálnější témata, jako je např. rakovina tlustého střeva (českí muži drží světový primát v tomto onemocnění), rakovina prostaty, rakovina kůže a rakovina prsu u žen (každá 8.–12. žena v naší republice tímto druhem nádoru onemocní).

Proto cílem celé akce bylo šířit informace a osvětu o prevenci nádorových onemocnění.

K dispozici byla i poradna s vyšetřovacím tlaku, tělesného tuku, cholesterolu, vyšetření kůže (kontrola mateřských znamének). Další poradna se týkala zdravého životního stylu, obezity a odvykání kouření.

Mimo jiné probíhaly zde i soutěže pro veřejnost, k dispozici bylo mnoho brožur a letáků s různou lékařskou tematikou, zaměřenou nejen na onemocnění rakovinou. Nechyběly také odborné publikace vydané Ligou. O tiskoviny byl všeobecně velký zájem. Dvoudenní putovní výstava určitě zaujala a hodnotíme ji jako velmi prospěšnou akci.

Z doprovodného programu snad nejvíce zaujalo vystoupení mladých děvčat – mažoretek. Bylo na nich vidět, že je to baví i přes nepřízeň počasí, které v době akce v Plzni panovalo. Na jejich příkladu jsem si opět uvědomila, že radost ze života, dobrá výživa a pohyb již od dětství jsou základem pro zdravou populaci. A proto bych chtěla apelovat na nás všechny, aby své děti i vnoučata vedli k zdravému životnímu stylu. Vždyť zdravá mladá generace je budoucnost nás všech.

Tak za rok zase na náměstí!

Marcela Špánková
předsedkyně Mamma centra

CHEB

Začátkem měsíce října patřil Cheb především dětem. O krásné historické náměstí Krále Jiřího z Poděbrad se naše akce „Každý svého zdraví strůjcem“ podělila s místní akci „Věda před radnicí“, určenou žákům a studentům. Návštěvníci korzovali mezi jednotlivými stany a stánky ve stovkách. Ať už přišli na výstavu Ligy proti rakovině nebo mířili na propagaci vědy, odcházeli jak poučení o fyzikálních zákonech, tak o zdravém životním stylu. Chebské náměstí se navzdory chladnému

a větrnému počasí stalo lidským mra-
venišťem.

Dospělí návštěvníci si pochvalovali
možnost využít služeb pracovníků Stát-
ního zdravotního ústavu. Měření tlaku
a tělesného tuku využilo 292 osob,
přítomnosti dermatologů pak 197 žen
a mužů. Jak přiznala jedna žena střed-
ního věku, již několik let (!) uvažovala
o tom, že navštíví kožního lékaře a pre-
ventivně si nechá zkontrolovat pihy.
Ale až příležitosti, kterou jí poskytla Liga
proti rakovině, využila.

Putovní výstava Každý svého zdraví
strůjcem se v Chebu konala pod zá-
štitou starosty města MUDr. Jana Svo-
body. O bohatý doprovodný program
se postaraly paní učitelky s žáky ze
základní umělecké školy, třešnickou
na dortu bylo vystoupení bavorské
chlapecké dechovky.

Putovní výstava si v západočeském
historickém městě našla za dva dny
2.865 příznivců.

Ze zápisů v návštěvní knize:

- *Musím Vám ze srdce poděkovat za ojedinělou výstavu. Děkuji.*
- *Dnes jsem se zúčastnil Vaší výstavy, která mě dojala.*
- *Ta akce byla nejlepší.*
- *Úžasná prevence v Chebu.*
- *Děkuji za vzácné informace.*
- *Děkujeme za zábavnou a zajímavou formu.*

Jitka Bajgarová
Arcadia Praha

LIBEREC

Do Liberce 5. a 6. října doputovala vel-
mi pěkná, poučná a zajímavá výsta-
va Ligy proti rakovině. V dopoledních
hodinách, krátce po otevření výstavy,
ji navštívil pan primář MUDr. Jiří Bartoš
s vrchní sestrou Danou Hrstkovou z On-
kocentra Krajské nemocnice Liberec,
výstavu si prohlédli, velmi se jim líbila,
ale museli oba služebně odjet. Přišli
i redaktoři z televize R1Genus, kteří na-
točili rozhovor s organizátorkou výstavy
paní Mirkou Tintěrovou a týž den večer
v oblastním vysílání televize vyzvali Li-
berečany k návštěvě. I Liberecký de-
ník přispěl svým článkem k propagaci
výstavy.

Přišli zástupci Krajského úřadu, další
lékařky z Onkocentra prim. MUDr. Mag-
da Macháňová, MUDr. Marie RISOVÁ.
Zdravotní škola vyslala své studenty
a studentky.

Samozřejmě se zúčastnily členky AR-
CUSu SOP Liberec v hojném počtu
a přizvali jsme ostatní organizace k ná-
vštěvě, např. ROSKU, Organizaci zdra-
votně postižených SEVER a další. Velký
zájem na této akci byl i o odborná
vyšetření, stála fronta na pořadí, ale

i o brožurky a další akce soutěže se
lidé zajímali.

V 15.00 hod. vyzdvihl důležitost této ak-
ce primátor města Ing. Jiří Kittner, po je-
ho projevu vystoupil taneční soubor Ji-
zerka se svým pásmem a další hudební
skupina. Kulturní program i druhý den
přilákal další spoluobčany k prohlídce.
Výstavu velmi pěkně a vtipně uváděl
moderátor Petr Sirotek.

Na závěr bychom chtěli poděkovat
všem, kteří tuto pěknou akci připravili,
a věříme že i v našem městě přispěla
k prevenci a k zamyšlení spoluobčanů
nad svým zdravím.

Marie Plischková,
předsedkyně Arcusu SOP Liberec

ČESKÁ LÍPA

Úspěch celé akce závisel nejen na po-
časí, které nám po oba dva dny přálo,
i když ve čtvrtek jsme svými prosebnými
pohledy k nebi rozháněli mračna, ale
hlavně na pochopení významu pre-
vence řediteli škol v České Lípě a okolí.
Jako vždy na e-mailová oznámení o ko-
nání akce a žádost o potvrzení účasti
žáků v doprovodném pořadu nikdo
nereagoval. A tak se dvojice našich

členů vydaly na jednotlivé školy s informacemi. Bylo docela zajímavé, jak jednotlivá vedení škol reagovala. Někde byla dvojice pozvána do ředitelny, bylo nabídnuto občerstvení a vedla se diskuse o výstavě. Jinde bylo ihned vneseno několik argumentů, proč se škola nezúčastní. Je až zarážející, že důvodem bylo třeba to, že učitelky jsou matkami dětí a nemohou přetahovat čas výuky. Škoda, že ony maminky se nemohly nechat poučit.

Potěšilo nás, že se k nám vydali vyučující z okolních škol – z Jestřebí, Mimoně a Nového Boru. Novoborští se účastnili i s vystoupením dramatického a pěveckého kroužku ze ZŠ na náměstí Míru, vystoupily i novoborské mažoretky a skupina Black SHADOW. Ostatní bohatý program zajistily českolipské školy a DDM. Střídaly se mažoretky se zpěvem, tancem, ukázkou práce fotbalistů s míčem, tajči a vystoupením romských dětí. Skupina dívek předvedla HIP HOP a na závěr disko tance.

Naši členové pomáhali s organizací, ale hlavně podávali vysvětlení a informace u stánku, kde se vyhledávaly bulky na fantomu poprsí. Děti a mládež dostávaly letáčky pro maminky a babičky s poučením o samovyšetřování. Vyslechli jsme i smutné příběhy o návratu rakoviny po 12 letech, o nových případech v rodině, ale i žádosti o členství v našem klubu. Před stánkem vyšetřovny, kde se zjišťoval krevní tlak, cholesterol a cukr v krvi, stála od rána do pozdního odpoledne neustále fronta a na některé čekatele se ani nedostalo. Mnozí lidé se nám svěřovali, co musí dělat, jaká dostali doporučení. I lékařka z kožní ambulance poslala dost lidí k dalšímu odbornému vyšetření s různými nálezy.

Přiznám se, že z celé akce máme velmi dobrý dojem, a děkujeme těm, kteří zajistili konání výstavy u nás v České Lípě. Předáváme i poděkování od starostky města Bc. Hany Moudré. Věříme, že výstava přispěla k informovanosti našich lidí i zviditelnila naši práci.

Eva Barkmanová,
předsedkyně Vesny

V poslední den putovní výstavy v České Lípě jsme dali slovo také moderátorovi dlouhé cesty republikou Petru Sirotkovi.

Kudy vedla Vaše cesta k moderování této putovní výstavy?

„Oslovila mě agentura Arcadia, s níž spolupracuji už několik let. Když mi řekli, zda bych nechtěl s nimi absolvovat túru s Ligou proti rakovině, tak jsem neváhal. Věděl jsem, že to bude opravdu stát za to – nejen proto, že navštívíme několik měst po celé naší zemi, ale byl jsem od začátku přesvědčen, že to bude zajímavá práce, která lidi určitě zaujme, když se jim to vhodně podá.“

Dnešním dnem celá velká cesta po republice končí, splnila Vaše očekávání?

„Přiznám se, že jsem měl zpočátku hodně strachu, protože jsem nevěděl, jak reagovat na lidi, kteří přijdou na nejrůznější náměstí, kteří přijdou přímo na výstavu, a sám sobě jsem se snažil odpovědět na otázky: je-li vůbec možné nevázně mluvit o takovém onemocnění. A já jsem se přesvědčil, že ano. Bylo to jen v tom, jací lidé přicházeli na výstavu. Když jsem viděl jejich tváře, že je to zajímavá a že se přitom především baví, tak jsem přesvědčen, že se splnilo mé očekávání v tom, že i výstava nejen dnes úspěšně končí, ale že i úspěšně začala.“

Na která místa obzvláště vzpomínáte?

„Těch míst bylo hodně. Říká se konec dobrý – všechno dobré. Tady v České Lípě nám přálo příjemné počasí, slyšel jsem, že byl překonán i teplotní rekord, a tomu odpovídala i návštěvnost. Tady se za dva dny vystřídaly ne stovky, ale možná tisíce lidí, ale nerad bych zapomněl i na další města: Olomouc, Jihlavu, nádherné to bylo v Českých Budějovicích, kde jsme prakticky začínali. Každé město mělo svůj půvab, každé to místo, každé náměstí bylo jiné, a tím byla i jiná celková atmosféra naší výstavy.“

Jak pomáhala naše sdružení, naše kluby?

„Byl jsem úplně nadšený. Já jsem totiž nevěřil a vlastně ani netušil, že Liga proti rakovině Praha má tolik partnerských organizací, tolik klubů, a když si vzpomenu jen na včerejší vystoupení zdejšího Onkoklubu Vesna – to byl zážitek, opravdový zážitek a myslím si, že pokud tyto kluby pracují tak jako tady ten českolipský, tak opravdu klobouk dolů.“

V současné době máme přes padesát těchto klubů po celé republice, takřka v každém okrese, a tak věřím, že se nám v příštím roce podaří navštívit další města v republice. Chtěl byste výstavu doprovázet i příští rok?

„Nevím, zda se mohu sám přihlásit, ale pokud mě agentura Arcadia příští rok osloví, zda bych s nimi chtěl vyjet do moravských, slezských či českých měst s putovní výstavou Ligy proti rakovině, tak určitě neřeknu NE! Rád bych řekl všem, kteří na výstavu v jednotlivých městech nepřišli, že jsou v životě často hodně nepříjemné otázky, ale existují na ně odpovědi, které jim ony nepříjemné otázky dovedou alespoň trochu zpříjemnit.“

Pouť republikou měla na starosti pracovnice Arcadie Mgr. Mirka Tintěrová.

Letošní dlouhá cesta končí – jak jste spokojená?

„Musím říci, že letošní rok předčil ten loňský. Přišlo mnohem více lidí, mnohem více projevil zájem a lepší byla i propagace celé akce. Podařilo se nám navázat lepší spolupráci s členkami onkologických klubů, ale i s pracovníky Státního zdravotního ústavu, obecními a městskými úřady a to vše přispělo k celkové atmosféře a přivedlo mnohem více zájemců a návštěvníků.“

Jak se Vám podařilo skloubit kolektiv mladých lidí, kteří výstavu doprovázeli?

„Myslím, že se podařilo. Jsou to naši lepší brigádníci, vybraní lidé, kteří s námi jezdí na podobné akce a s nimiž máme dobré zkušenosti. Můžeme se na ně spolehnout. Samozřejmě občas člověk musí zvýšit hlas, aby poslouchali, ale za celou dobu se nevyskytly žádné velké problémy.“

A jak se podle Vás zapojila naše sdružení?

„Byla to vynikající spolupráce, zejména na České Budějovice, Liberec, Třinec

a nejlepší perla na závěr Česká Lípa. Kluby nám přišly všude pomoci, třeba v Praze přišli stomici a přinesli si svoji prezentaci, nebo členky klubu ŽAP nám pomáhaly. Snažili jsme se je včas oslovit a vysvětlit, co bychom potřebovali. Pomohly nám ohromně s propagací, roznášely letáčky i na místa, kam se městské úřady nedostaly, oslovovaly školy, získávaly některá vystoupení, a kdykoliv jsme potřebovali, byly nám k dispozici.“

Tato spolupráce pomáhá i jim, neboť se zviditelní, a mnozí lidé, kteří na vý-

stavu přijdou, naváží kontakty právě s nimi. Onkologičtí pacienti často nemívají odvahu a stojí stranou a taktó se sami přesvědčí, že v kolektivu jim bude lépe.

„Já jsem už v srpnu hovořila se všemi kluby, na něž jsem dostala kontakt, a odezva byla velice příznivá a musím říci, že právě toto propojení přispělo k úspěchu celé akce. Moc všem děkuji a věřím, že i v příštím roce se zapojí další z nich a že putovní výstava bude slavít další úspěch.“

(kř)í

INFORMACE O VÝSLEDCÍCH SBÍRKY ČESKÝ DEN PROTI RAKOVINĚ

Český den proti rakovině k 7. říjnu vynesl

14.521.200 Kč

Čistý výtěžek sbírky	8.916.680 Kč
Na dlouhodobý program nádorové prevence	3.800.000 Kč
Na dlouhodobý program podpory kvality života onkologických pacientů	2.400.000 Kč
Na podporu onkologického výzkumu, kvality výuky a finančních dotací na instrumentální dovybavení onkologických center	2.700.000 Kč

Z významných projektů uvádíme:

• Putovní výstava nádorové prevence v devíti městech ČR	
• 750.000 ks preventivních letáků rozdávaných při Českém dnu proti rakovině	
• Brožury pro veřejnost o nádorové prevenci – např. na Pragomedice bylo rozdáno 10.000 kusů výtisků	
• Kolektivní členské organizace získaly ze sbírky	1.778.682 Kč
• Hospice obdržely	400.000 Kč
• VFN v Praze bylo předáno na nákup diagnostické techniky	2.000.000 Kč
• Na individuální výzkumné projekty, na Cenu Ligy za významnou vědeckou onkologickou publikaci, Novinářskou cenu a Cenu pro nejúspěšnější klub při Českém dnu proti rakovině bylo vyčleněno	700.000 Kč

Účast kolektivních členů

Celkem se zúčastnilo 54 našich organizací, které vybraly	5.928.940 Kč
Průměr na prodanou kytičku byl	22,16 Kč
Nejlepší průměr na prodanou kytičku měla LPR Brno	25,89 Kč

CENA PRO NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ KLUB PŘI KVĚTINOVÉ SBÍRCE

Nejúspěšnějším klubem v počtu prodaných kytiček i výtěžku byl letos ŽAP Praha. Prodal celkem 19.042 kytiček a získal 458.217 Kč. Průměr na kytičku byl 24,6 Kč. Jemu bude při Vánočním koncertu poprvé předána cena ve výši 10.000 Kč, kte-

rou navrhl a schválil Výbor LPR Praha a která bude každoročně udělována nejlepšímu z našich kolektivních členů za úspěch při Českém dni proti rakovině.

Prvnímu vítězi, Klubu ŽAP Praha, je věnována i naše dnešní reportáž.

ŽAP PRAHA – ta zkratka se už za dlouhá léta vžila. Kdo ji slyší poprvé, často zaměňuje druhé písmenko a myslí si, že jde o žabky – dívky, které odrostly dětským střevíčkům. Ale je to trochu jinak. Jde o Ženy po Ablaci Prsu.

Zalistujme trochu v historii. Klub ŽAP byl založen při Lize proti rakovině Praha v roce 1991. S nápadem přišla paní Zdena Hegeďuschová, která také navrhla znáček tří lístků, který je dodnes logem Ligy.

Jak se ženy o klubu dozvíдалy, přicházely a počet narůstal. V té době klub byl také členem Svazu zdravotně

a semináře pro členky i rodinné příslušníky, pravidelné cvičení, rehabilitace a plavání v bazénu, léčba otoků pomocí přístroje lymfoveny, který si lze zapůjčit, rekondiční pobyty, víkendové akce, turistika, výlety, návštěva kulturních akcí, pozná-

nepřichází sám. Příprava na květinový den nezačíná a nekončí v daném časovém rozmezí. Pravda, kytičky se objednávají do konce března, ale abychom byly schopné odhadnout jejich počet, musíme daleko předem zjišťovat počet žen, které se pak ve dvojicích nebo samy vydají do ulic s košíčkem naplněným žlutými kvítky a letáčky. Prvních několik let sbírky jsme s květinami vždy druhou květnovou středou vyrážely do ulic samy. Samy znamenají jenom členky našeho klubu ŽAP. Postupem času jsme slyšely, že jednotlivým klubům v nabízení kytiček pomáhají různé místní organizace a školy. Zkusily jsme to také.

V rámci prevence rakoviny prsu chodíme nejen mezi dospělou populací, ale i mezi žáky a studenty osmých a devátých tříd základních škol a do středních škol k edukačním instruktážím. Obdrželi jsme od Avonu silikonový model prsů, v němž jsou zakomponovány větší či menší „útvary“ imitující skutečný nádor. Před edukací na modelu se snažíme u dívek vzbudit zájem a získat je k aktivní spolupráci. Naše vzájemná setkání trvají přibližně 70 minut a pak účastnice požádáme o vyplnění dotazníků, které jsme si samy vypracovaly, abychom zpětnou vazbou zjistily, že slova o prevenci i následná praktická ukázka samovyšetřování prsů daly posluchačkám potřebné informace k této pro ně závažné problematice. Vyplněné dotazníky nás ujišťují o tom, že děvčata

postižených, s nimiž se účastnil rekondičních pobytů. Protože onkologických členek přibývalo, došlo ve Svazu k návrhu na založení samostatného klubu onkologických pacientek se svými stanovami, vedením, programem i činností.

Zakladatelka klubu bohužel zemřela a na její místo nastoupila Dana Hybšová, která sdružení či klub vede až po dnešní dny.

Klub ŽAP je dobrovolná nezisková humanitární organizace, která má svoji subjektivitu, je zaregistrována Ministerstvem vnitra a její členkou se může stát každá žena s nádorovým onemocněním, která má o členství v této organizaci zájem.

Dnes se počet členek pohybuje přibližně kolem 200. Přicházejí nové ženy, s některými se klub navždy loučí. Co je však podstatné, je obrovský rozmach činnosti tohoto klubu. Pro představu pouze vypočítáme: pravidelné schůzky s přednáškami a onkologickou prevencí, ozdravné edukační pobyty

vací zájezdy, posezení spojená s ergoterapií, společná oslava narozenin, spolupráce s dalšími onkologickými kluby a navíc ohromné zázemí odborných lékařů, které členky, vybavené legitimacemi, mohou bez dalších doporučení navštěvovat podle potřeby. Ke stěžejnímu programu patří i akce Ligy proti rakovině i dalších onkologických organizací. Pro členky je vydáván pravidelný bulletin, který je informuje o veškeré činnosti a o všech důležitých informacích, adresách odborných lékařů a událostech.

Ale vraťme se k letošnímu úspěchu při Českém dni proti rakovině, který mnozí dodnes jmenují květinovým dnem, protože každoročně v jediný den celá naše země rozkvetne žlutými kvítky měsíčku lékařského. A tak moje otázka pro předsedkyni Danu byla velmi jednoduchá:

Jak to děláte, že jste tak úspěšné?

„Není to jednoduché – Dana se zamyslela a pokračovala – úspěšný výsledek

pozorně poslouchala, konečně i diskuse bývají velmi živé a také dotazníky bývají velmi dobře vyplněny. Tímto způsobem navážeme kontakt s ředitelem či profesory školy a pak je můžeme požádat o pomoc při prodávání kytiček. Mnohdy se to nepodaří, neboť na vyšším stupni škol bývají v tomto termínu maturitní zkoušky. A tak při vši snaze největší podíl na počtu prodaných květinek mají naše členky. Ale vraťme se ke květinovému dni. Samotný prodej kytiček, to už je ta poslední fáze. Ale nejméně 14 dnů před tímto dnem „D“ je třeba přijmout a uskladnit několik velkých a těžkých krabic, v nichž jsou letáky, kytičky, plakáty, trička, legitimace a další drobnosti. Při počtu několika tisíc je to pěkná hromada. Pochopitelně následuje nerudovská otázka: kam s tím?

A tak mé auto musí opustit garáž a ochotný pán, který vše přivezl, balíky rozloží po celé ploše garáže. Pak následuje roztřídění. Z krabic vše vyndat a roztřídít kytičky, letáčky, trička, igelitové tašky, pokladny – ty ještě seřadit pěkně podle čísel. A znovu vše poskládat podle „druhů“ do krabic, napsat jmenný seznam dvojic, jednotlivců, studentů a přesně rozpočítat na každého počet kytiček. Jsou-li kytičky dodány až po naší pravidelné schůzce, pak je nutné obvolat telefonem všechny aktéry a stanovit den, kdy si všichni převezmou vše potřebné. A zase: přepočítat, zapsat číslo pokladny, naplnit tašky. Do škol, kde jsme pomoc získaly, musíme všechno odvézt a předat podobným způsobem. Navíc je nutné studenty instruovat

o celém průběhu Českého dne proti rakovině i o tom, jak hovořit s těmi, kteří si pro kytičku přijdou.

A pak už si jen vzájemně popřejeme, aby se všem dařilo, aby potkávali jen příjemné lidi, aby v ten den na nás nezapomnělo sluníčko a pohladilo po tvářích ty, kteří si pro kytičku přišli, i ty, kteří jim je nabízejí.

To ale zdaleka není konec celé akce...

Samozřejmě, když den „D“ skončí, je zapotřebí zase vše dát dohromady, pokladny odevzdat do banky, nepro-

dané nebo rozbité kytičky vrátit a uložit pro opravu. A když i toto vše je hotovo, tak nás ještě čeká hlášení pořadající agentuře. Teprve pak si můžeme společně říci hotovo, předat si vzájemně poznatky a zkušenosti, které využijeme v dalším roce, a poděkovat všem členkám, které se zasloužily o dobrý průběh celé akce.“

PIONÝR VYBRAL MILION A PŮL NA BOJ S RAKOVINOU

To bylo stručné oznámení v časopise mládežnické organizace Pionýr **Mozaika** po letošním Českém dnu proti rakovině. Do tradiční sbírky se zapojilo na 750 členů z 71 skupin Čech, Moravy a Slezska. Za žluté kvítky vybrali celkem 1.543.468 Kč. K nejúspěšnějším patřily PS Galaxie Praha, PS Dravci Ústí nad Labem a PS Obránců míru Kopřivnice.

Zajímalo mě, jak celá akce je mezi mládeží přijímána. Organizaci má v pražském ústředí na starosti Irena Černá, která mně řekla:

„Naše organizace dnes představuje na 18 tisíc mladých lidí po celé republice. Když se podíváte na naše programy, tak zjistíte, že se snažíme naučit děti

prakticky od nejtělejšího věku pomáhat, vidět kolem sebe ty, kteří jsou potřebnější, a umět jim podat pomocnou ruku.

Proto v našem programu máme zařazen váš květinový den, ale i další akce: zdravá pionýrská krev, bambiriáda, sedmikvítek, navštěvujeme dětské domovy, děti z nich s námi jezdí na letní tábory, pomáháme i handicapovaným dětem, vozíčkářům.

Učíme děti samostatnosti, ale i odpovědnosti, pravdomluvnosti, ohleduplnosti, a proto jsme před třemi lety zařadili i účast na Českém dni proti rakovině. To heslo Tíká v každé rodině, které děti měly při pro-

dávání kytiček na tričkách, je více než výmluvné.

Žít zdravě už od mládí, to je přece vklad pro celý život. A tak se snažíme smysluplně využívat volný čas dětí a naše činnost je velmi pestrá. Taneční kroužky, sportovní soutěže, účast na nejrůznějších soutěžích literárních, výtvarných, divadelních, herních, turistika, rukodělná činnost, poznávání naší země, její historie, ale především dbáme na to, aby z pionýrů vyrůstali čestní poctiví lidé, kteří dovedou být kamarády a umějí se podívat kolem sebe a pomáhat tam, kde je to potřebí."

Za aktivitu během Českého dne proti rakovině Výbor ligy proti rakovině Praha upřímně děkuje všem pionýrským skupinám, které se přičinily o vybranou částku za žluté kytičky i za roznesené letáky, upozorňující na rizika onkologických onemocnění, vždyť prevence a snížení rizik jsou cestou ke snížení onkologických onemocnění. (kř))

CENA ZA VÝZNAMNOU PRÁCI V OBORU ONKOLOGIE

Tato cena bude v letošním roce udělena už po desáté. Na návrh výboru Ligy Cenu za vědeckou publikaci v roce 2008 získává **MUDr. René Vobořil, Ph.D.**, z Chirurgické kliniky 3. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze a Fakultní nemocnice Královské Vinohrady. Cena je udělena za soubor publikací věnovaných nukleárnímu faktoru kappa B. MUDr. René Vobořil, Ph.D., vystudoval Lékařskou fakultu UK v Hradci Králové, složil atestaci z chirurgie 1. a 2. stupně a v roce 2005 ukončil postgraduální studium (Ph.D.) v oboru chirurgie – chirurgická onkologie na LF UK v Hradci Králové.

Po promoci v roce 1996 pracoval čtyři roky jako sekundární lékař na Chirurgickém oddělení Státní oblastní nemocnice v Trutnově, odtud přešel na Chirurgickou kliniku Fakultní nemocnice v Hradci Králové. V současné době působí jako odborný asistent na Chirurgické klinice 3. LF UK a Fakultní nemocnice Královské Vinohrady v Praze.

Abychom našim čtenářům laureáta alespoň trochu přiblížili, položila jsem

mu při návštěvě na klinice několik otázek.

Především, proč jste se rozhodl pro studium medicíny?

„Pocházím z lékařské rodiny. Oba rodiče jsou lékaři, maminka je internistka a praktická lékařka, otec je chirurg. Byl jsem tak od malička v úzkém kontaktu s medicínou a se zdravotnickou problematikou. V tomto prostředí jsem vyrůstal a považoval jsem je za zcela přirozené. Když se nás paní učitelka v první třídě ptala, čím bychom chtěli být, tak mi přišlo zcela samozřejmé, a tak jsem i paní učitelce odpověděl, že chci být lékařem. A toto rozhodnutí jsem již nezměnil“.

Už jako student jste se věnoval vědecké činnosti, ale není tak běžné, aby chirurgové chtěli tolik bádát. Získal jste už ocenění v soutěžích mladých chirurgů za experimentální práce. Čím Vás výzkum zaujal?

„Věda mě zajímala vždycky. Rovněž tak jsem od počátku studia medicíny věděl, že se chci věnovat chirurgii. Mnozí chirurgové začínali svoji profesní dráhu na anatomických ústavech. Proto jsem

i já od druhého ročníku medicíny začal pracovat jako pomocná studentská vědecká síla, tzv. pomvěd, na anatomii. Moje první vědecké kroky tak byly učiněny právě na tomto ústavu. Vznikly moje první publikace a první vědecká sdělení, se kterými jsem vystupoval na celofakultních studentských konferencích. Když jsem se stal lékařem a začal pracovat na chirurgickém oddělení nemocnice v Trutnově, hledal jsem

svoji profesní identitu. Nejdříve jsem se chtěl věnovat traumatologii, později jsem zjistil, že mě přitahuje zejména břišní chirurgie. Velkou část pacientů s abdominální symptomatologií tvoří pacienti s nádorovým onemocněním. Zajímalo mě, jak by se těmto onkologickým pacientům dalo více pomoci, jak by šlo zlepšit výsledky jejich chirurgické léčby. Bylo jasné, že klasická chirurgie dosáhla svých limitů a že dalšího zlepšení léčby zhoubných nádorů je možné dosáhnout jen tím, že jednotlivé klinické i neklinické medicínské obory budou spolu navzájem úzce spolupracovat. Tato mezioborová spolupráce by tak pro chirurga a zejména onkologického chirurga současnosti měla být *conditio sine qua non*. Já jsem si jako svůj předmět chirurgického i výzkumného zájmu zvolil jedno z nejčastějších nádorových onemocnění v civilizovaných zemích – kolorektální karcinom.“

Výzkum – to je cesta na dlouhé míle a praktické využití bývá v nedohlednu...

„Ve výzkumu to nejde tak, že by se člověk zamyslel, že to a to ještě ne-

ní probádané, a tak že se do toho pustím. Obvykle člověka něco zajímá, někam směřuje, ale přesně neví co a jak. Když má štěstí a dostane se do týmu lidí, kteří mají podobné zájmy a jsou v dané problematice zkušenější, tak od těchto lidí mnohé pochytí. I já jsem šel touto cestou. Zajímalo mě se o onkochirurgickou problematiku a hledal jsem vhodné pracoviště. Měl jsem to štěstí, že jsem je našel. Pobýval jsem 12 měsíců na chirurgické klinice Dpt. of Surgery, University of Florida, Gainesville, USA. Na tomto pracovišti jsem byl členem chirurgického výzkumného týmu a dostal jsem výzkumný úkol týkající se nukleárního faktoru kappu B a jeho vztahu ke kolorektálnímu karcinomu, na kterém jsem pracoval.

Rád bych uvedl několik poznámek k praktickému využití výsledků výzkumu. Zpravidla nelze říci, že by konkrétní poznatek vedl ke konkrétnímu léku, ke konkrétnímu postupu či ke konkrétní operaci. Výzkum je nutno brát jako určitou mozaiku, která se skládá z drobných kamínků. A každý výsledek výzkumné práce znamená jeden kamí-

nek do této mozaiky. Výsledky se publikují, a když někoho zaujmou, tak jiný výzkumník vaše výsledky použije a dále s nimi pracuje. Potom svoje výsledky rovněž zveřejní a uvede, že s vašimi závěry pracoval, tzv. vás cituje. Vy tak máte zpětnou vazbu, k čemu dalšímu vaše práce posloužila a jak celý výzkum obohatila a posunula dále. Konečným výsledkem složené mozaiky jsou pak konkrétní léčiva, konkrétní léčebné postupy, konkrétní operace.“

Prozradíte také něco o sobě a volném čase?

„Medicína je časově náročná, mnoho volného času tak nemám. Ale když už si ho trochu vyšetřím, tak si rád zahraji na piano – hraji jazz, popřípadě se projedu na kole či v zimě si rád zalýžuju. Snažím se samozřejmě co nevíce volného času trávit se svojí rodinou. Mám dvě dcery, devítiletou Kristýnku a dvouměsíční Adélku. Moje žena je doktorkou farmacie.“

Popřejme mladému vědci úspěchy v medicíně i v životě.

(kř)

NOVINÁŘSKÁ CENA LIGY

L aureátem této ceny se v letošním roce stávají BAUER MEDIA, v.o.s., za intenzivní propagaci činnosti Ligy

a za soustavnou publicitu usilující o nádorovou prevenci v denících a časopisech.

Cena bude rovněž předána při Vánočním koncertu v Karolinu 8. prosince 2009.

ONKOLOGICKÝ VÝZKUM ZVYŠUJE NADĚJE ONKOLOGICKÝCH PACIENTŮ

Ve dnech 20.–24. září 2009 se konalo v Berlíně významné setkání onkologů z Evropy, USA a dalších zemí celého světa. ECCO (European CanCER Organization) pořádá od roku 1983 konference každým druhým rokem a letos bylo patnácté setkání. V tomto roce poprvé byla zavedena tradice souběžně probíhajícího 34. kongresu ESMO (European Society for Medical Oncology). Tato akce znovu potvrdila, že onkologie je multidisciplinární program, který by měl probíhat koordinovaně jak na poli výzkumu, tak v klinické praxi. Znamená to, že

jak diagnostické, tak léčebné přístupy musí sledovat jediný cíl a tím je buď vyléčení pacienta, nebo zlepšení jeho životního komfortu.

Z hlediska diagnostických možností byla věnována velká pozornost pozitronové emisní tomografii v kombinaci s CT vyšetřením a jejímu postavení jak v primární diagnostice solidních nádorů i hematologických malignit, tak postavení této metody v monitorování léčebných efektů. Význam této metody bude velmi pravděpodobně ještě stoupat s nutností hodnocení odpovědi na biologickou léčbu v nej-

širším slova smyslu. Běžné vyšetření komputerovou tomografií může hodnotit jen rozměry nádoru a daleko méně rozlišuje biologické procesy, které v nádoru po nasazení léčby probíhají. Nové hodnocení odpovědi požaduje jak stanovení velikosti procesu, tak funkčního stavu tkáně zvláště v souvislosti s léčbou tzv. „malými molekulami“ a monoklonálními protilátkami, které mají zcela jiný mechanismus účinku než klasická chemoterapie. Správné vyhodnocení odpovědi na léčbu rozhoduje o osudu pacienta a racionalizaci léčby.

Na kongresu byly představeny další nové léky, u kterých probíhají experimentální studie na zvířatech a které jsou nadějí pro pacienty, pokud bude

u nich ověřena účinnost a bezpečnost. Pozornost je věnována léčbě nádorů, které mají se současnými léčebnými možnostmi velmi omezenou účinnost,

například nádoru slinivky břišní nebo melanoblastom.

Preparát sorafenib, který je již povolen ke klinickému použití u karcinomu ledviny a jater, byl zkoušen v kombinaci s chemoterapií u pacientek s metastázujícím karcinomem prsu, jejichž nádor nelze léčit Herceptinem (tzv. HER2 negativní). Léčba byla účinná (došlo k prodloužení intervalu bez progresu) a bezpečná a představuje další naději pro pacientky s HER2 negativním karcinomem prsu.

V poslední dekádě jsme svědky významného rozvoje onkologického výzkumu na poli technologií i nových preparátů. Zdá se, že zdravotnické systémy celého světa stojí před otázkou možnosti financování onkologické péče, která je ekonomicky velmi náročná. Rozřešení tohoto problému si vyžádá stejné nasazení jako vývoj nových léčebných možností.

MUDr. Vladimíra Stáhalová

KONFERENCE A VALNÉ SHROMÁŽDĚNÍ ECL (Asociace evropských lig proti rakovině) 16.–18. září 2009

Více než 30 zástupců evropských lig proti rakovině se v letošním roce sešlo v Amsterdamu. Hostitelskou organizací byla Holandská asociace proti rakovině.

Program konference byl velmi pestrý. Po úvodní přednášce zástupce Evropské komise Nicka Fahy o aktivitách této nově vzniklé instituce, následovala zajímavá prezentace profesora Casaly o méně častých druzích nádorů. Pokračovaly další přednášky na téma výzkumu rakoviny, rozdílů v nákladech na léčbu apod. Nejvíce zájmu a dotazů vyvolala prezentace dr. Rautalahti z Finské ligy proti rakovině, jejímž tématem byla spolupráce s médii. Viděli jsme ukázky několika kampaní, které Finská liga uspořádala na téma prevence kouření, maligního melanomu apod. V oblasti práce s médii má samozřejmě zkušenosti každý z nás, takže následná diskuse byla velmi bouřlivá a podnětná. Je zajímavé porovnávat možnosti lig v jednotlivých zemích, ale obecně platí všude, že nejsložitější je

spolupráce s TV. Myslím, že velké a zatím pro mne ještě spíše netušené možnosti se nyní nabízejí v nově vzniklých tzv. sociálních sítích, jako je facebook apod.

V úvodu sobotního Valného shromáždění zhodnotila stávající prezidentka paní Cora Honing aktivity ECL za uplynulý rok v jednotlivých oblastech činnosti – práce výboru, sekretariátu, zhod-

nocení programů workshopů na téma národní onkologický program, práce skupiny na podporu pacientů, prevence kouření a další a samozřejmě podrobné vyúčtování příjmů a výdajů. Druhá část programu byla věnována volbě nového výboru ECL a nového prezidenta. Všichni navržené kandidáti byli zvoleni a novým prezidentem ECL pro následující dva roky se stal prof. Tezer Kutluk, M.D., Ph.D., ředitel Turecké ligy proti rakovině.

Nedělní celodenní workshop na téma fundraising byl celý v režii Holandské asociace proti rakovině, organizace s více než šedesátiletou historií a mající v současné době cca 130 zaměstnanců. Z těchto skutečností samozřejmě vyplývá úplně jiný přístup a jiné možnosti sponzoringu. Prezentace jednotlivých marketingových specialistů byly velmi zajímavé a opravdu „ze života“. Po každé prezentaci následovala živá diskuse, místy opravdu velmi

živá, například u tématu spolupráce s obchodními řetězci. Totiž to, co některá liga může považovat za úspěšnou spolupráci, jiné se může jevit jako devalvace její hodnoty. Je dobře, že máme možnost si tyto informace vyměňovat, porovnávat a v dnešním globalizovaném světě, kdy obchodní řetězce a firmy působí v mnoha zemích Evropy, je možné zkušenosti kolegů z jiných lig využít.

Iva Kurcová

ZBYTEČNÝ STRACH

Občanské sdružení Onkomaják zorganizovalo ve spolupráci s agenturou Faktum Invenio průzkum znalosti Čechů o rakovině tlustého střeva a konečníku. Osloveno bylo 513 respondentů v nejvíce ohrožené věkové skupině 50–75 let.

V naší republice je výskyt tohoto onemocnění vůbec nejvyšší. Každoročně je zhoubný nádor střeva nebo konečníku zjištěn u 7.800 osob. Informace o tomto onemocnění vyhledalo asi 25 % lidí ve věku nad 50 let. Nejčastějším zdrojem informací bývá lékař, televize a rozhlas. Na internetu vyhledalo tyto informace celkem 9 % populace v daném věku.

Proto je u nás zaveden screening,

který umožňuje léčit tato onemocnění v časných stadiích, kdy pacienti ještě nemají potíže a příznaky nemoci se neprojeví. Nejspolehlivějším vyšetřením tlustého střeva a konečníku je kolonoskopie. O toto vyšetření má zájem jen 20 % osob ve věku 50–75 let.

Kolonoskopické vyšetření zůstává stále strašákem v očích veřejnosti a pacienti mívají značné obavy, že jde o bolestivé vyšetření. Naopak ti, kteří toto vyšetření podstoupili, považují strach za zbytečný. Strach podle zkušeností lékařů bývá často uváděn jako výmluva a důvod, jímž si lidé sami sobě zdůvodňují, proč vyšetření neabsolvuji.

Dnes jsou běžně bolestivé pocity u citlivějších lidí tlumeny pomocí léků, takže

obávaná procedura proběhne bez jakéhokoliv strádání. Při vyšetření pacient pohodlně leží na levém boku, je podrobně informován o všech krocích. Nitrožilní injekce proti bolesti je dnes samozřejmostí. Celá procedura trvá kolem dvaceti minut a dalších třicet minut je vyhrazeno pro odpočinek. Jíst i pít je možné ihned po vyšetření, doporučeny jsou v ten den dietnější potraviny. Pacienti, kteří toto vyšetření prodělali, by je podle slov respondentů podstoupili bez obav znovu. Lékaři připomínají, že iracionální chování lidí, kteří na vyšetření nejdou z obavy před špatnými výsledky, jim pozdní diagnózou může nejen zkomplikovat, ale i zkrátit život.

ZE ŽIVOTA KLUBŮ

ONKO-ISIS Opava

V první polovině září se na Horním náměstí v Opavě poprvé uskutečnil Den sociálních služeb. Během celého dne se představilo na 30 organizací, mezi nimi i naše ONKO-ISIS.

Měly jsme stánek, kde jsme seznamovaly veřejnost s veškerými dostupnými publikacemi, jak bojovat s rakovinou a jak předcházet tomuto onemocnění. Hlavně ženy se zajímaly o publikaci o rakovině prsu a jak pozitivně ovlivňovat své chování, aby se předešlo nádorům. Zájem byl i o včasné zjištění, samovyšetřování, ale i prevenci dalších nádorových onemocnění.

Lidé měli možnost podělit se o své zkušenosti, požádat o radu, seznámit se s různými

nými pomůckami nebo si koupit výrobky, které jsme vyrobily v našem klubu. Snažily jsme se tak přiblížit široké veřejnosti.

Letos jsme také připravily výstavku v obci Bolatice, která proběhla 13. října pod názvem „Den pro zdraví“ a byla součástí projektu Zdravá města. Měly jsme tam stánek s publikacemi, s modelem prsu, na němž si mohou návštěvnice vyzkoušet správné samovyšetřování. Už loni jsme se přesvědčily, že tato prezentace je pro veřejnost nejen zajímavá, ale skutečně důležitá. Současně bychom rády poděkovaly Lize za dodání všech brožurek, o něž byl všude velký zájem. Děkujeme a spoléháme na Vaši pomoc i v budoucnu.

Marie Laníková
předsedkyně

VESNA Česká Lípa

Tři čtvrtiny letošní práce máme za sebou. Začátek roku byl poznamenán úpravou klubovny a dovybavením nábytkem. K naší pravidelné činnosti patří práce v keramické dílně v ZŠ na náměstí Míru v Novém Boru, kde pod vedením paní učitelky Moniky Valentové vznikají drobné upomínkové předměty. Pro zlepšení kondice využíváme předplatné v solné jeskyni, plavání v místním bazénu anebo masáže v domácím prostředí. Paní Dana Šperlíková z rehabilitačního oddělení naší nemocnice nás naučila cvikům pro zlepšení zdravotního stavu. Mezi další zdařilou akcí se může zařadit beseda se členy Policie ČR, nadprap. Milanem Bradáčem a por. Ivanou Balákovou, kteří nás informovali o ochraně a vyhledávání pomoci v různých krizových situacích. K tradici už patří beseda s MUDr. M. Skovajsovou z MAMMA centra Praha. Letos jsme se dozvěděli o nových metodách léčby a prevence rakoviny prsu. Ve výčtu nemohou chybět ani společné výlety. Procházka Peklem vždy potěší a společnou účastí v Kamenickém Šenově „Za kvetoucí měsíčnicí“ jsme se zařadili do celostátní akce pro onkologické pacienty „Dokážeš to taky“.

Květen byl věnován 13. ročníku Českého dne proti rakovině. Naše organizace odeslala na konto Ligy celkem 116.834 Kč. S prodejem kytiček nám velmi pomáhaly základní a střední školy. Poděkování patří jim i všem našim občanům, kteří si kytičku koupili. Během roku se nám podařilo založit docela slušnou knihovničku, takže si členové mohou půjčovat odbornou, naučnou, ale i pohodovou literaturu. Nesmíme opomenout ani rukodílnou činnost. Zručné členky háčkují nebo šijí. Pěkné a hlavně praktické tašky vznikají z rozbitých deštníků.

Letošní rekondiční pobyt jsme prožili v Harrachově. Sedm společných dnů proběhlo v novém penzionu velmi rychle. Počasí nám přálo, a tak každodenní vycházky do přírody byly přínosem pro naše zdraví. Besedovalo se nad novou knihou profesora Dienstbiera, přišel i Krakonoš, člen Horské služby a ochránce krkonošské přírody. Na společně prožité chvíle budeme ještě dlouho vzpomínat.

Podzimní činnost jsme vyplnili přípravou na výstavu „Každý svého zdraví strůjcem“. Výstava byla naplánována na 7. a 8. října a záštitu nad ní převzala starostka města paní Bc. Hana Moudrá. Ale o tom všem jste už našli informaci v tomto Zpravodaji.

V plánu máme ještě návštěvu Prahy s využitím prohlídky Senátu Parlamentu ČR, a pokud nám bude počasí přát, chystáme se ještě na jeden víkendový pobyt. Pak už zbude jen tradiční vánoční zakončení roku, který byl pro nás dost náročný, ale určitě úspěšný.

*Eva Barkmanová
předsedkyně*

KAPKA 97 Chomutov

Na začátku října jsme se účastnili vzdělávacího semináře O komunikaci, který navazoval na loňský seminář O komunikaci. Lektorem byl opět Mgr. Aleš Jelínek.

Sešli jsme se na ranči v Blatně, 9 nás bylo z Kapky a další dobrovolnice z organizace Dobro, která školí a pomáhá hospitalizovaným pacientům tím, že je navštěvuje a povídá si s nimi. Strávili jsme dva příjemné dny, kdy jsme společně pracovali na téma: dobrovolnictví – možná úskalí a řešení. Všechny jsme se zapojily do besedy, pracovaly jsme kolektivně a vzájemně jsme se doplňovaly. Bylo to poučné sdělování jednotlivých příběhů a zkušeností. Sobotní odpoledne bylo zpestřeno projížďkou na koních, některé z nás ji absolvovaly poprvé. Pak jsme si udělaly malou procházku po obci Blatno a vrátily se k večeři.

V neděli pokračovala přednáška lektora s besedou a po ní každý obdržel Účastnický list o absolvování školení. Domů jsme odjížděly obohacené o nové poznatky a s příjemnou duševní pohodou. Každý se zamýšlel nad tím, co nám pomoc druhým přináší a naopak co bere. Shodly jsme se na tom, že oba dny byly pro nás všechny obrovským zážitkem.

Se zahájením nového školního roku členky klubu společně s lektorkami z řad studentek zdravotnické školy zahájily PEER program prevence rakoviny prsu u dívek a žen. V říjnu proběhly tři besedy na Střední zdravotnické škole v Chomutově a jedna na Magistrátu města Chomutova. V listopadu se be-

sedy uskutečnily v Gymnáziu v Klášteřci nad Ohří a ve společnosti Handicap v Žatci.

Hana Melicharová

ARCUS – ŽIVOT České Budějovice

Pěkných sedm dní prožilo 25 našich členů ve Františkových Lázních. Všichni absolvovali různé procedury, s nimiž byli spokojeni. Cestovali jsme i po okolí. Navštívili jsme hrad Vildštejn ve Skalné, zajeli jsme do Chebu, vypravili jsme se na motýlí farmu s rozsáhlými parky, zašli jsme k vodníkovi U vrby, pozdravili sošku Františka a zavítali i na Ameriku. Účastnili jsme se i dvou koncertů na počest G. Millera a G. Gershwin, které byly velkým zážitkem. Varhany, saxofony, trumpetová sóla a známé skladby nás doslova nadchly. Poděkování patří i hotelu Melodie, který se o nás po všech stránkách vzorně staral.

Marta Mordavská

ŽAP Praha

Jako vánek, který nás hladil a laskal – tak nějak se nám jevil nádherný relaxační pobyt ve Františkových Lázních, nazývaných aristokratem mezi lázněmi. Já sama bych je nazvala perlou, vsazenou do klenoty prostředí, v němž se nalézají.

Františkovy Lázně – jeden dům krásnější než druhý, mnohde bohatá štuková výzdoba a vše mezi nádhernými parky, kde kralují majestátní letité stromy, na něž vzhlížíme s obdivem i s pokorou.

Pět milých dnů v hotelu Melodie s bohatým programem a milou společností uběhlo velmi rychle. Pak nás postihlo balení a stěhování, které nemáme

moc rády, ale co nás pak čekalo, předčilo vše. Bylo to nad naše očekávání. Přestěhovaly jsme se do lázeňského domu U Třech lilíí.

Pohádka? – Skutečnost!

Všechny jsme byly překvapeny. Většina to přiznala. Mně to přišlo, jako by nás objala teplá náruč a odměňovala nás za všechny negativní pocity za léta s naší diagnózou.

Hodnotit ty tři dny je možné jen a jen v superlativech. Velmi krásně to vyjádřily Dana a Věra poděkováním v knize hotelu.

Ráda bych jim oběma – Daně, naší předsedkyni, i Věře Urbanové – řekla za sebe a snad mohu říci za nás všechny – srdečně děkujeme. Díky za nádherné dny.

Libuše Rešlová

P r a h a

FIT-ILCO ČR

U příležitosti Světového dne stomiků a ve spolupráci s ILCO Cheb uspořádalo FIT-ILCO v Mari-

ánských Lázních seminář, kterého se zúčastnili zástupci pěti sdružení z Čech. Program byl velmi dobře připraven, hovořilo se o historii, organizaci stomiků, o životě před lety a nyní, o vhodném jídle a cvičení.

Světový den stomiků jsme společně oslavili 28. září, kdy jsme se sešli u zpívající fontány na kolonádě. Všichni byli ozdobeni logem letošního světového dne PODAT POMOCNOU RUKU. Setkání se zúčastnili i zástupci firmy Braun. Společně jsme se prošli po Mariánských Lázních a oslava pak pokračovala v hotelu Kossuth, kde po večeri došlo k vyhlášení fotografické soutěže, která nesla heslo: Žít naplno. Bylo vyhlášeno 5 nejlepších snímků a dalších 10 obsadilo druhé místo. Bylo velmi těžké říci, který snímek je nejlepší, a tak jsme se shodli na tom, že vyhrávají všichni, kteří žijí naplno. Oslavu jsme zakončili ve 22 hodin opět u zpívající fontány.

3. října se naši členové účastnili akce firmy Braun v prodejně Zelená hvězda v Praze v Tábořské ulici, kde byly představeny vítězné fotografie našich členů. Zakončením oslav byl Benefiční koncert sboru Noctuella v evangelickém kostele v Praze 5. Účast nebyla tak velká, jak jsme očekávali, ale všichni, kteří se účastnili, odcházeli domů s pěkným zážitkem. Potěšilo nás, že koncertu se účastnil i ředitel firmy Convatec.

Věříme, že k příští oslavě Dne stomiků se připojí i naše širší veřejnost a že i státní orgány a organizace budou stomiky více podporovat.

Marie Ředinová
předsedkyně FIT-ILCO ČR

ONKO – DUHA Vsetín

Těsně před uzávěrkou tohoto čísla Zpravodaje jsem obdržela almanach toho klubu, který byl vydán před rokem u příležitosti 15. výročí založení klubu. Je škoda, že vsetínské členky se nepochlubily samy už loni, ale když jsem si almanach přečetla, řekla jsem si, že vás všechny seznámím s několika zajímavými fakty.

Klub, jehož první krůčky se datují v roce 1993, byl oficiálně ustaven v roce 1995 pod záštitou Svazu postižených civilizačními chorobami. Členky klubu byly z celého vsetínského okresu a přidaly se i ženy z Valašského Meziříčí. Od roku

1995 je klub i naším kolektivním členem. Činnost klubu je bohatá: přednášky, zájezdy výlety, rekondiční pobyty, ale i pravidelné cvičení a hlavně pomoc všem stejně postiženým, kteří potřebují poradit, poučit a přesvědčit, že návrat do normálního života je reálný.

Celých 15 let stojí v čele klubu paní Božena Rašková. Všichni ji znají jako člověka, který pomůže, poradí, přinese, odnese, doprovodí, zařídí, zorganizuje, povzbudí a k tomu je vždy v dobré náladě a ve volných chvílích háčkuje, šije, paličkuje – tak ji charakterizuje v almanachu autorka Marie Novosadová. Za svou dlouholetou obětavou činností obdržela významné ocenění „Cenu města Vsetína“. Gratulujeme!

Myslím, že i za všechny čtenáře mohou paní Raškové upřímně pográtulovat a vyslovit i přání: Milé vsetínské členky Duhy, napište nám také o sobě a pochlubte se, co se vám za ta léta všechno podařilo. Jistě si dalších více než 50 našich klubů rádo přečte o vašich zkušenostech, nápadech, akcích i plánech do budoucna. Těšíme se na zprávy od vás!
(kř)

Slezský klub stomiků v Ostravě

Klub uspořádal letošní rekondiční pobyt už po sedmácté, a to na přelomu září a října v hotelu Červenohorské sedlo v Jeseníkách. Výbor zvolil dobře. Podmínky pro ubytování byly optimální i se stravováním byli všichni spokojeni. V hotelu v té době nebyli žádní jiní hosté, a tak jsme měli dostatek soukromí. Využili jsme i hote-

lový bazén, a byť už bylo chladnější počasí, každodenně jsme podnikali vycházky do překrásné přírody.

Program našeho pobytu byl sestaven tak, že dopoledne byly přednášky, prezentace firem vyrábějících pomůcky pro stomiky, což bylo velmi důležité zejména pro nově odoperované pacienty, kteří ocenili také vzájemnou výměnu zkušeností. Odpoledne byla vždy vyhrazena vycházkám, plavání v bazénu, konzultacím se stomasestrami a psychologem.

Získání sebedůvěry a psychické vyrovnanosti s novou životní situací patří k velkým úkolům a cílům rekondičních pobytů. Večery byly věnovány společenské zábavě a tanci. Snažili jsme se účastníky aktivně zapojit, a tak každý večer připravil program jeden z klubů,

kteří se pobytu zúčastnili. Byli tu členové z Nového Jičína, Opavy, Ostravy, Přerova a Kroměříže.

Letošního pobytu se zúčastnilo celkem 107 stomiků a jejich partnerů. Přivítali jsme také hosty z Polska a Slovenska, a tak jsme měli možnost porovnat životní podmínky stomiků v jednotlivých státech. Všichni účastníci odjížděli z Jeseníků velice spokojeni a dojemné bylo i loučení s hotelovým personálem.

Za podporu projektu patří velký dík Nadaci OKD, magistrátům města Ostravy a Havířova, Městské části Svinov a firmám dodávajícím stomické pomůcky. Poděkování patří i všem účastníkům za dobrou pohodu a vzájemnou ohleduplnost.

*Doc. Svatopluk Čermák
místopředseda klubu*

REKONDIČNÍ POBYTY V ROCE 2009

Letos jsme uspořádali rekondice pro onkologicky nemocné. Tři byly na Pleši, a to v areálu Institutu onkologie a rehabilitace. Byly čtrnáctidenní a organizace i průběh se nelišily od minulých rekondičních pobytů na Pleši.

Další čtyři rekondice se konaly v sanatoriu Paracelsus v Meziboří v Krušných horách. Byly tentokrát o dva dny kratší, tedy jen 12 dní. Rekondiční pobyty organizovalo vedení sanatoria Paracelsus, odborný dozor měl MUDr. Sla-

vík a vrchní sestra Škrabáková. Výběr a zařazování účastníků pobytu i nadále provádí lékař Rekondičního onkologického centra v Praze. (Adresa: Na Truhlářce 100/60, 180 00 Praha 8, e-mail: birkova@lpr.cz, tel: 224 919 732 – sekretariát I. Birková)

Všechny rekondiční pobyty proběhly úspěšně bez rušivých příhod a zúčastnilo se jich 95 klientů. Letos jsme dosáhli již celkového počtu 99 uspořádaných rekondičních pobytů.

Prof. MUDr. Evžen Skala

Přečetli jsme si...

VĚDCI ZKOUMAJÍ MECHANISMUS BUJENÍ – Záhada tlustého střeva je částečně objasněna

Izraelským vědcům se podařil mimořádný objev. Zjistili, že v rakovinových buňkách existují tzv. nádorové kmenové buňky, které spouštějí mechanismus nádorového bujení. V současné době vědci v Centru pro výzkum rakoviny v Sheba Medical Center nedaleko Tel Avivu testují tkáň pacientů s rakovinou prsu, kůže a mozku. Snaží se identifikovat v nádorových buňkách právě ty buňky, které se podílejí na mechanismu bujení. Vědci zjistili, že určité části lidského organismu jsou citlivější k vývoji nádorových onemocnění. Například rakovina tlustého střeva je běžnější než rakovina tenkého střeva. Tuto skutečnost vysvětlují tak, že kmenové buňky v tlustém střevu jsou koncentrovány ve spodní vrstvě blány (serósy) pokrývající povrch střeva. Při procesu regenerace jeho obalu dozrávají a postupně „putují“ do horní partie, kde se z tkáň zcela odlupují. K tomu, aby v tlustém střevu došlo k degenerativnímu zhoubnému bujení, však tento proces vyžaduje dlouhodobý na sebe navazující řetězec mutací, který obvykle probíhá ve spodní vrstvě blány.

„Pozvolné putování těchto zmutovaných kmenových buněk směrem k povrchu tlustého střeva dává základ ke vzniku ložiska nádorového onemocnění.“ – uvádí profesor Gideon Rechavi z Sheba Medical Centra.

Vědci dále zjistili i rozdíly mezi onemocněním dětí a dospělých. U dětí se choroba vyvíjí v cévní soustavě, což je způsobeno počtem mutací poškozujících normální plodový vývoj. To znamená, že první změna raných krevních buněk v nádorové probíhá již v plodu. U dospělých jedinců nastávají tyto mutace až ve vyvinutých funkčních orgánech.

Při léčbě leukémie již nahradily kmenové buňky, pocházející z krve odebrané pupeční šňůry, původní implantovanou kostní dřeví. Ta se v současnosti stala velmi vzácnou žádanou surovinou, přestože kmenové buňky lze izolovat i z jiných orgánů v těle, ale je to velmi obtížné.

Vědecký výzkum a léčba pomocí embryonálních kmenových buněk však v poslední době vyvolávají velké diskuse i spory vzhledem k morálnosti po-

užívání této „suroviny“, která se získává z nenarozených dětí. Mnoho zemí tento výzkum z etických důvodů nepodporuje. Rozdíl v etickém a morálním pojetí je zřejmě dán historickým a náboženským pojetím.

Judaismus definuje člověka až ve chvíli, kdy je schopen samostatné existence. Proto v otázkách záchrany života včetně léčby nemocí, jako je Parkinson, Alzheimer, diabetes nebo další genetické choroby, je využití kmenových buněk tolerováno. Upřednostňuje živého soběstačného jedince před shlukem embryonálních buněk. Veškeré tyto zákroky ovšem musí mít svá zásadní pravidla, aby nedošlo k jejich zneužití.

LEGENDOU SVĚTOVÉ RADIOBIOLOGIE

Tak byl nazván prof. MUDr. Zdeněk Dienstbier, DrSc., u příležitosti 37. výročního setkání Evropské společnosti pro radiační výzkum (ERRS), které se uskutečnilo na sklonku srpna v Praze. Organizátorem této významné radiobiologické akce byla Česká republika už potřetí. První v roce 1967, podruhé v roce 1985.

Na kongresu zaznělo celkem 182 sdělení, která se týkala širokého spektra odborných problémů. Od radiační fyziky přes mechanismus působení záření na živý organismus, možnosti ochrany nejen organismu, ale i životního prostředí a léčbě nemocí z ozáření.

Vysoká pozornost byla věnována poznatkům z radiobiologie a jejich využití při léčbě nemocných. Došlo i na ožehavá témata – jadernou energetiku, radioekologii či zneužití radiologických zbraní teroristy.

ZÁKAZ KOUŘENÍ PŘINÁŠÍ OVOCE

Přední kardiologické časopisy *Circulation* a *Journal of Clinical Cardiology* přinesly dvě význačné práce, které svědčí o tom, že zákaz kouření přináší rychlejší efekt, než se očekávalo. Incidence infarktů myokardu v Evropě i v Severní Americe začala klesat velmi rychle. Už po prvním roce zákazu kouření na veřejných místech a pracovištích klesla o 17 %, a na konci třetího roku dokonce o 36 %. Je to další příspěvek k tomu, že i pasivní kouření přispívá ke vzniku infarktu myokardu a že zákaz kouření chrání veřejnost i její zdraví.

Dalším důkazem pozitivního dopadu zákazu kouření je studie Lékařské fakulty Univerzity v Kansas City, která se zabývala vztahem mezi zákazem kouření na pracovištích a veřejných místech a poklesem akutních infarktů myokardu. K největšímu poklesu došlo zejména u mladších osob včetně zaměstnanců restauračních a zábavních podniků. Studie hovoří také o tom, že zákaz kouření pomohl i mnohým kuřákům skoncovat s kouřením. Podle výzkumů každoročně klesá riziko infarktu o 26 %. Vědci došli k závěru, že zákaz kouření na pracovištích a veřejných místech má významný vztah k redukcí incidence akutních infarktů myokardu. Pro příští léta jsou do této analýzy zařazeny studie z Francie a Irsku.

Časopis *Medical Tribune*, který studii otiskl ve svém zářijovém 26. čísle, klade závěrem tuto otázku: **Jak dlouho budou ještě svým váháním naši politici škodit našemu zdraví a jak dlouho si to např. nekuřáckí zaměstnanci restauračních, zábavních a jiných podniků nechají líbit?**

LÉK, KTERÝ ÚTOČÍ NA NÁDOROVÉ BUŇKY

Američtí vědci objevili látku, která cílí na kmenové buňky, jež podporují růst nádoru prsu a šíření nádorových buněk. Při experimentech na myších zabíjelo antibiotikum salinomycin kmenové buňky nádoru prsu daleko účinněji než existující látky a brzdilo přitom růst nádoru. Nyní se začíná s testováním na lidských buňkách – oznámili vědci Massachusetts Institute of Technology v časopise *Cell*.

Proč po chemoterapii některé nádory znovu začnou bujet, vědci dosud přesně nevědí. Ale domnívají se, že klíčovou roli hrají kmenové buňky, které mohou být rezistentní vůči konvenční chemoterapii a i po léčbě znovu „zasejí“ nové nádory a řídí jejich růst. Schopnost útočit na tyto kmenové buňky rozeznali američtí vědci, kteří testovali v laboratoři šestnáct tisíc existujících látek proti kmenovým buňkám nádoru prsu. Autoři výzkumu však zdůrazňují, že je příliš brzy na tvrzení, že látka bude mít podobné účinky i u lidských pacientů. Výzkum však ukázal novou cestu, jak buňky nalézt a jak je zničit. Ovšem teprve další studie ukáží, zda tato cesta povede k léčbě rakoviny prsu.

(*Časopis Sanquis* č. 70, říjen 2009)

INFORMACE

Prosíme, zapište si informace pro rok 2010 do svého kalendáře!

Symposium ke Světovému dni proti rakovině

4. února si už po několik let tradičně připomínáme Světový den proti rakovině.

Na tento den připravuje Liga sympozium, které je určeno jak odborné, tak i laické veřejnosti. Téma, jemuž se chceme věnovat nejen v tento den, ale po celý rok, tedy i při našem tradičním Českém dnu proti rakovině, bude karcinom prostaty a maligní melanom.

Symposium se uskuteční 4. února 2010 od 11 hodin ve velké zasedací síni Lékařského domu v Praze 2.

Vánoční koncert „Na dvě půlky“

Srdečně zveme všechny naše členy a jejich přátele na tradiční vánoční koncert, který se uskuteční **v úterý 8. prosince 2009 v 19.00 hod. ve Velké aule staroslavného Karolina.**

Na koncertu, který pořádáme společně se Spolkem přátel UK Carolinum, vystoupí ZEMLINSKY QUARTET (František Souček, Petr Střížek, Petr Holman a Vladimír Fortina).

Předány budou také tradiční výroční ceny a šek na 2.000.000 Kč z výtěžku letošní květinové sbírky Všeobecné fakultní nemocnici v Praze.

Výroční členská schůze

Ještě jednou připomínáme: Výroční členská schůze Ligy proti rakovině Praha, která bude tentokrát s volbou nového výboru, se koná **v úterý 23. února ve 14.00 hodin v Lékařském domě v Praze.** Zveme naše členy i zástupce kolektivních sdružení a klubů.

Pro vaši informaci uvádíme veškeré plánované akce v roce 2010.

HLAVNÍ AKCE LPR PRAHA ve 20., VÝROČNÍM ROCE.

leden: Tisková konference ke Světovému dni proti rakovině

únor 4.: Symposium LPR Praha s ČLS JEP a SVL JEP a kluby

Téma: Karcinom prostaty
Informace o aktivitách k diagnóze maligního melanomu

23.: Volební plenární schůze s omlazením řídicího aktivu

duben 20.–22.: Pragomedica

květen: Tisková konference k Českému dni proti rakovině

12.: Český den proti rakovině

31.: Mezinárodní den nekouření

červen 15.: Děkovný koncert v Betlémské kapli spojený s předáním diplomů a osobních darů čestným členům ke 20. výročí založení Ligy
Křest kroniky „20 let existence Ligy proti rakovině Praha“

srpen: Soustředění návrhů na granty, investice a Ceny LPR Praha

září: Tisková konference k Putovní výstavě

říjen: Putovní výstava o nádorové prevenci „Každý svého zdraví strůjcem“
Sněm kolektivních členů Ligy proti rakovině Praha

prosinec 14.: Vánoční koncert v Karolinu s vyhlášením držitele Ceny Ligy proti rakovině Praha za mimořádnou onkologickou publikaci v roce 2009, udělení Novinářské ceny a Ceny pro nejúspěšnější klub

DNY ZDRAVÍ V PRAZE 10

Ve čtvrtek 1. října se Liga zúčastnila Dnů zdraví v Praze 10. Akce se konala pod záštitou radního pana PhDr. Milana Pešáka, který v úvodu všechny přítomné srdečně uvítal.

Před poliklinikou v Petrovicích se návštěvníci měli možnost v jednotlivých stáncích dozvědět mnoho nového od lékařů, zástupců zdravotnických organizací, záchranářů a dalších. Tématem dne byla **prevence zdraví** a k dispozici byly informace o správné výživě, zvládnání stresových zátěží, protikuřácká poradna, informace o onemocnění AIDS a viru HIV.

Stánek Ligy proti rakovině Praha byl chvílemi doslova obležen především dětmi z několika okolních základních a mateřských škol. Velký zájem byl o protikuřácké programy Ligy, ale i ostatní publikace z celkem 39 nabízených titulů našly své zájemce.

(ik)

POŠTA

Komu: Liga proti rakovině

Od koho: Jitka Blažková, členka Ligy proti rakovině a členka ALEN Praha

V posledním Informačním zpravodaji ligy proti rakovině mne nejvíce zaujala stať o děkovném Koncertu na dvě půlky, od něž uplynula už delší doba. Přesto ho mám v živé paměti a musím plně souhlasit s autorkou v názoru: "Kdo tam nebyl - pochybil." Nechci opakovat co už bylo napsáno, ale i přesto se chci podělit s mými pocity, které z tohoto koncertu u mne přetrvávají. Výběr místa konání koncertu a kapely Hradišťan byl perfektní. Průvodní slovo převora benediktinského arcidiecéze v Praze p.Petra Prokopa Siostrzoneka bylo vynikající a musím se přiznat, že i když bylo vedeno v lehčím podání, často jsem se musela nad sebou zamyslet. Po první vážnější polovině následovala přestávka s menším seznámením s nabídkou dobrého vína. Poté následovala druhá půlka koncertu s dlouhou řadou moravských písní, kde vlastně p.Jiří Pavlica představil své kořeny, z kterých pochází. Tečka za touto druhou částí byla "Oda na vodu" v podání celého orchestru spolu s Anetou Langrovou snad všem účastníkům vyrazila dech. Byl to děkovný koncert, který připravila Liga proti rakovině, dá se říct že na jedničku a proto chci všem těm, kteří se o tento koncert zasloužili poděkovat. Stejně jako po skončení koncertu za krátké setrvání s návštěvníky koncertu s decentním přípitkem a milým pohovorem.

Na závěr se chci v krátkosti zmínit o sdružení ALEN, s jehož činností jsem se seznámila v Informačním zpravodaji Ligy proti rakovině. Poté jsem se stala členkou ALENU a letos jsem měla poprvé možnost zúčastnit se rekondičního pobytu v Bystřici pod Hostýnem. Byla jsem velmi mile překvapena aktivitami těchto žen, postižených stejným osudem. Byl to výborný pobyt na který ráda vzpomínám. Myslím, že až na nějaké zanedbatelné nepříjemnosti, nelze tomu nic vytknout. A tyto některé neshody dokázala naše "pani šéfová" Daniela Kelišová velmi elegantním způsobem vyřešit. Proto jí i touto cestou chci poděkovat nejenom za vedení uvedeného pobytu ale zejména za práci spojenou s vedením celého našeho sdružení.

Jitka Blažková, ALEN Praha

Praha 29/10/09
 J. Blažková

Vážení přátelé,

ráda bych se s Vámi podělila s postřehy z podzimního sněmu onkologických organizací. Členský sněm probíhal jako každoročně v přednáškovém sále Lékařského domu v Praze. Přítomné přivítal pan prof. MUDr. Dienstbier, Dr.Sc. . Za předsednickém stole zela prázdná místa.

Profesor Dienstbier poděkoval všem za spolupráci , seznámil s výsledky sbírky Českého dne proti rakovině . Uvedl, že v letošním roce byla nejuspěšnější v prodeji květinek organizace klub ŽAP s celkovým výtěžkem 458 217 korun. Bylo schválené, že každým rokem připadne odměna 10.000 korun pro organizaci, která dosáhne nejlepšího výsledku.

Prosím Vás, proč se nebere statistika dle počtu obyvatel, tudíž odměna připadne tak každoročně opět zase jen pro miliónovou Prahu.

Byla jsem před dvěma léty na květinovém dni v Praze . . Jen jsem vystoupila z vlaku ,už se na mě sesypalo plno skautů s květinami. Když jsem prošla Václavským náměstím stovky cizinců, ochotně zakupovali květinu, aniž věděli oč jde ..

Milé ŽAP není to závist, ale jen to co cítíme léta vždy PRAHA ,tak bylo je a bude, že jsme jen do počtu. Samozřejmě, že nemůžeme v maloměstech prodat takový počet květin , navíc náš kraj je také co do počtu nezaměstnanosti na prvním místě , naopak Praha sotva ke třem procentům.

Sice nás to neodradí od prodeje květin a rádi opět budeme prodávat, jen jsem citovala a napsala to, co Všichni z Moravy takto vnímáme.

Počasí bylo tentokrát velmi nepříznivé a celkový dojem ze sněmu -, vstávali jsme ráno ve 4 ,jedeme 400 km , a to co bylo na programu jsme si mohli konečně přečíst ve zpravodaji a ušetřit tím peníze. Ze sněmu jsme se rozcházelí zklamáni a jen jsme konstatovali,že na našich výročních schůzích máme připravený vždy bohatý program ,samozřejmě v rámci našich skromných možností.

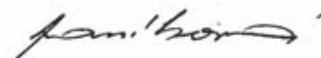
Musím taktéž podotknout, že koncerty, které připravujete jsou vždy zase jen pro pražské členy. ..Nás cestovné přijde na 1000 Kč , strava, a nocleh, zaokrouhleno ca přes 2000 tisíce, nemyslíte, že pro neziskové organizace a důchodce je to příliš nákladné.

Závěrem bych ráda poděkovala panu profesorovi Diensbierovi za jeho knihu,, Průvodce stárnutím ,,která mě pobavila a cesta zpět uběhla v pohodě.

Protože starý rok už klepe na dveře, všem přeji krásné prožití k nastávajícím vánočním svátkům,do nového roku přeji všem hodně lásky,pohody,porozumění, ale hlavně pevné zdraví.

Za kolektiv členů ONKO ISIS Opava předsedkyně Marie Laníková.

V Opavě dne 26. října 2009

Svaz postižených
civilizačními chorobami v ČR, o.s.
základní organizace-ONKO ISIS-OPAVA
Pelnická 29, 747 05 OPAVA 5
☎ 04 89 00 52. IČO: 681 77 755

Nevím zda-li otisknete ve zpravodaji, když ne nic se neděje.

Výbor Ligy by se rád seznámil s názorem ostatních našich kolektivních členů. Prosí všechny kluby a sdružení o stanovisko, aby nový výbor po svém únorovém zvolení mohl na základě těchto připomínek navrhnout opatření k všeobecné spokojenosti.

Sjezd starostů a funkcionářů dobrovolných hasičských sborů v Příbyslavi 17. 10. 2009

V krásný zasněžený říjnový den jsem dorazila autem do Příbyslavi. Na polích a cestě byl sníh, vykukovala zelená tráva a na plně olistěné stromy pokryté sněhem byl nezvyklý pohled.

Příbyslavský zámek vypadal nádherně, ale jako uprostřed zimy. Kromě hasičského muzea ukrývá řadu společenských místností, krásnou velkou síň, kde bylo shromážděno vedení dobrovolných hasičských sborů se 145letou tradicí.

Dostala jsem možnost referovat o činnosti Ligy proti rakovině Praha, poděkovat za pomoc při Českém dni proti rakovině v roce 2009 a požádat o tutéž pomoc pro rok příští. Měla jsme možnost předat diplom starostovi sborů a po velmi přátelském hovoru se sta-

rosty jsem dostala příslib další pomoci i pro nový rok. Bylo velmi příjemné vidět takové množství mužů a žen, vykonávajících dobrovolnou službu pro své obce a nečekaných za to odměnu.

Michaela Fridrichová

Upozorňujeme naše členy, že v tomto čísle Zpravodaje je přiložena složenko na zaplacení členského příspěvku pro rok 2010. Prosíme o zaplacení nejpozději do 31. března. Děkujeme.

ceník celoplošné inzerce Informační zpravodaj Ligy proti rakovině Praha

formát		rozměr na zrcadlo	čistý formát po ořezu	ceník
1/1			210 x 297 mm	6 000 Kč
1/2	výška	88 x 267 mm	103 x 297 mm	3 500 Kč
1/2	šířka	180 x 130 mm	210 x 146 mm	3 500 Kč
1/3	výška	57 x 267 mm	72 x 297 mm	2 500 Kč
1/4	šířka	180 x 65 mm	210 x 72 mm	1 800 Kč

Technické podmínky: tel.: 233 091 454, e-mail: warausova@allin.cz

Inzerce přijímá: e-mail: lpr@lpr.cz, klima@allin.cz

Závěrem několik praktických informací

Liga proti rakovině Praha
Ústav radiační onkologie
Na Truhlářce 100/60, 180 81 Praha 8
Sekretariát: tel./fax: 224 919 732
internet: www.lpr.cz, e-mail: lpr@lpr.cz
č. účtu LPR Praha: ČSOB 8888 88 8888/0300
č. účtu Českého dne proti rakovině: 65 000 65/0300

Nádorová telefonní linka: tel.: 224 920 935
Lékaři denně: 9–16 hod., záznamník nepřetržitě
Rekondiční onkologické centrum o. p. s., tel.: 224 919 732
Centrum preventivní a následné onkologické péče:
tel.: 221 969 310, fax: 221 969 383

Veškeré publikace, které LPR vydává jak pro preventivní, tak i následnou péči, obdržíte zdarma na výše uvedené adrese nebo prostřednictvím Nádorové telefonní linky. Současně nabízíme pro onkologická sdružení možnost zapůjčení kazet z videotéky.

Vydávání Informačního zpravodaje povoleno MK ČR: E 11079.

Zpravodaj je bezplatně zaslán všem členům Ligy proti rakovině Praha.

Roční členský příspěvek 100 Kč pro důchodce a studenty, 200 Kč pro občany výdělečně činné a právnické osoby.

Zpravodaj k tisku připravila dr. Eva Křížová • Grafická úprava: ALL IN AGENCY • Tisk: GÖFI print, s. r. o. • Vydává: Liga proti rakovině Praha